

Östra Nylands välfärdsområdes regionala välfärdsberättelse och välfärdsplan

2023–2025

Innehåll

Inledning	2
1 Regional välfärdsberättelse och välfärdsplan	3
1.1 Arbetsprocessen för den regionala välfärdsberättelsen	3
2 Välfärdsberättelse	4
2.1 Strukturerna för främjande av hälsa och välfärd (HYTE) i området	4
2.2 HYTE-koefficienten	6
2.3 Välfärdsläge i området	7
2.3.1 Befolkningens nuläge	8
2.3.2 Levnadsstandard	13
2.3.3 Hälsa, funktionsförmåga och levnadssätt	17
2.3.4 Tillfredsställelse med livet	23
2.3.5 En trygg vardag	26
2.3.6 Användning av elektroniska tjänster	29
3 Välfärdsplan	31
3.1 God hälsa, arbets- och funktionsförmåga	32
3.2 Psykisk hälsa	33
3.3 Hälsosamma levnadsvanor	34
Källor	36
Bilaga	38

Inledning

Östra Nylands första regionala välfärdsberättelse är en lägesbild av östnylänningarnas välfärd och hälsa, de faktorer som påverkar välfärden samt av verksamhetsmiljön.

Välfärdsområdet har ett lagstadgat (612/2021 7 §) ansvar att **främja invånarnas hälsa och välfärd** till den del denna uppgift är knuten till andra uppgifter som enligt lag ska skötas av välfärdsområdet. Välfärdsområdet ska följa invånarnas levnadsförhållanden, hälsa och välfärd och de faktorer som påverkar dessa i varje område och inom varje befolkningsgrupp samt årligen lämna en rapport om dessa till välfärdsområdesfullmäktige. På basis av dessa uppgifter ska välfärdsområdet sätta upp mål för främjandet av hälsa och välfärd och fastställa åtgärder som stöder målen.⁶ Dessa uppgifter bildar den regionala välfärdsberättelsen och välfärdsplanen.

Östra Nylands välfärdsområde inledde sin verksamhet 1.1.2023 och ordnar nu social- och hälsovårdstjänster, räddningstvåns tjänster samt elevhälsans psykolog- och kuratorstjänster för invånarna i **Askola, Borgå, Lapträsk, Lovisa, Mörskom, Pukkila och Sibbo**. Den specialiserade sjukvården inom Östra Nylands välfärdsområde ordnas av **HUS-sammanslutningen**.

Östra Nylands välfärdsområde är det tredje minsta välfärdsområdet med **cirka 99 000 invånare**. Förenhetligandet av området är dock fortfarande i ett inledande skede eftersom ordnandet av tjänsterna i området före reformen har varit splittrat och produktionen av tjänsterna för två av kommunerna har överförts till välfärdsområdet från Päijänne-Tavastlands välfärdssamkommun. Detta påverkar utarbetandet av välfärdsberättelsen och välfärdsplanen bland annat så att det i viss mån är utmanande att skaffa regional information, och i fråga om verksamhetsmodeller som stöder målen kan det konstateras att en del av dem endast fungerar i en del av området. Å andra sidan bidrar välfärdsberättelsen och välfärdsplanen till skapandet av områdets gemensamma syn och samlandet av goda verksamhetsmodeller.

Drygt en fjärdedel av invånarna i Östra Nylands välfärdsområde är svenskspråkiga, vilket innebär att området är starkt tvåspråkigt. Befolkningen avviker inte från det övriga landet till sin åldersstruktur och ändringarna i befolkningen är måttliga. Området är välmående och sjukligheten är lägre än genomsnittet. Långtidsarbetslöshet var vanligare än i genomsnitt i Östra Nyland 2022 enligt THL:s expertbedömning. Som faktorer som ökar servicebehovet under de närmaste åren har man i området identifierat **det stora antalet långtidsarbetslösa och unga arbetslösa, problem med flickors välbefinnande, rusmedelsproblem hos äldre samt att övervikt och diabetes blir vanligare**.⁷

Den regionala välfärdsberättelsen och välfärdsplanen utarbetas som ett verktyg för den strategiska ledningen av främjandet av hälsa och välfärd och som ett redskap för samarbetet mellan välfärdsområdet, kommunerna och områdets andra aktörer som arbetar för att främja hälsa och välfärd. Syftet med att främja välbefinnande och hälsa är att trygga en hållbar välfärd i alla befolknings- och åldersgrupper samt att minska ojämlikheten och differentieringen i fråga om välfärd, hälsa och säkerhet. För detta behövs regionala mål och riktlinjer samt en gemensam vilja för arbetet med att främja hälsan och välfärden hos områdets invånare genom att utnyttja olika aktörers styrkor och resurser.

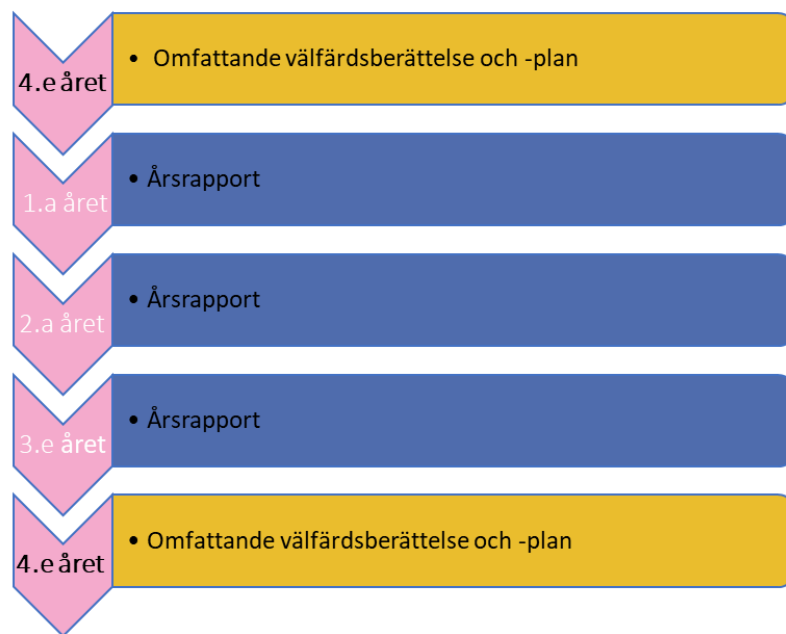
1 Regional välfärdsberättelse och välfärdsplan

Den regionala välfärdsberättelsen beskriver nuläget för välfärd samt befintliga åtgärder och strukturer för främjandet av hälsa och välfärd i Östra Nylands välfärdsområde. Den består av två delar: en välfärdsberättelse och en välfärdsplan.

1.1 Arbetsprocessen för den regionala välfärdsberättelsen

I lagen om ordnande av social- och hälsovård (7 §) konstateras att välfärdsområdet ska upprätta en välfärdsberättelse i samarbete med **kommunerna och HUS-sammanslutningen**. Dessutom ska invånarna och de som använder tjänsterna ha möjlighet att delta i och påverka upprättandet av välfärdsberättelsen. Välfärdsberättelsen är ett lagstadgat styrande dokument som ska upprättas för välfärdsområdesfullmäktige **för varje fullmäktigeperiod**. Dessutom ska lägesbilden uppdateras årligen.⁶

Välfärdsberättelsen är en beskrivning av välfärdens nuläge. **Välfärdsplanen** däremot beskriver välfärdsområdets mål, planerade åtgärder och samarbete med kommuner och andra aktörer.² En gång om året utarbetas en **årsrapport** som beskriver hur välfärdsmålen har framskridit och vad som har gjorts för att främja dem. Vid behov preciseras målen och åtgärderna.

Cykel som upprepas varje fullmäktigeperiod

Beredningen av Östra Nylands välfärdsområdes första regionala välfärdsberättelse inleddes i mars 2023, då områdets två specialsakkunniga för främjande av hälsa och välfärd inledde sitt arbete. Beredningen av välfärdsberättelsen och välfärdsplanen inföll alltså på en tid då välfärdsområdets verksamhet nyss hade inletts och hela organisationen ännu sökte sina roller och strukturer. Redan i början av upprättandet av välfärdsberättelsen konstaterade man att det på grund av den snäva tidtabellen och vissa utmaningar med inledningen av verksamheten inte är möjligt att delaktiggöra invånare och andra aktörer i beredningen av berättelsen i så stor utsträckning som man hade önskat och planerat. I fortsättningen strävar

man efter att bättre engagera invånare, kommuner, organisationer, HUS och välfärdsområdets viktiga substansexperter i det gemensamma arbetet redan i det inledande skedet.

2 Välfärdsberättelse

Den regionala välfärdsberättelsen är en **beskrivning av invånarnas levnadsförhållanden, deras tillstånd i fråga om hälsa och välfärd samt av de faktorer som påverkar dessa**. I beskrivningen utnyttjades den lista som Institutet för hälsa och välfärd (THL) föreslog som indikatorgrund för regionala välfärdsberättelser. Minimiinformationsindikatorerna består av 89 nationella indikatorer. Uppgifterna har samlats in på basis av nationellt definierade indikatorer. Indikatoruppgifterna baserar sig bland annat på enkäten Hälsa i skolan, undersökningen Hälsosamma Finland, Statistikcentralens statistik och TEAvisari enkäten. Indikatorerna jämfördes med situationen i hela landet och i Nylands välfärdsområden.

I välfärdsberättelsen beskrivs dessutom strukturerna för främjande av hälsa och välfärd (HYTE) i Östra Nylands välfärdsområde. Välfärdsområdet har sina egna interna strukturer för främjande av hälsa och välfärd och dessutom ska välfärdsområdet för att främja hälsa och välfärd samarbeta **med andra offentliga aktörer, privata företag och allmännyttiga samfund som främjar hälsa och välfärd i området**. Därtill ska **organisationernas** verksamhetsförutsättningar och möjligheter att påverka stödjas. Välfärdsområdet borde minst en gång om året **förhandla** med dessa samarbetspartner om regionala mål, åtgärder, samarbete och uppföljning som gäller främjandet av hälsa och välfärd och som beskrivs i välfärdsberättelsen och välfärdsplanen.⁶

2.1 Strukturerna för främjande av hälsa och välfärd (HYTE) i området

I Östra Nylands välfärdsområdes organisation har samordningen och planeringen av främjande av hälsa och välfärd placerats i enheten för **utvecklingstjänster** under koncern- och strategitjänsterna. Under utvecklingsdirektören arbetar **två specialsakkunniga för främjande av hälsa och välfärd, en sakkunnig för delaktighet och organisationsarbete och en planerare för förebyggande arbete**, som samordnar beredningen av bland annat den regionala välfärdsberättelsen och välfärdsplanen.

Att främja säkerhet är också en del av att främja välbefinnande och hälsa, och hänvisar till olika aspekter av vardagssäkerhet. Den viktigaste uppgiften för **räddningsverket i Östra Nyland** är att förbättra människornas säkerhet och minska antalet olyckor. Förebyggandet av olyckor omfattar exempelvis rådgivning och utbildning i anslutning till räddningssäkerhet, tillsyn över räddningssäkerheten bland annat genom brandsyner samt stödande av beredningsplaneringen i kommunerna. Räddningsverket samarbetar tätt med de frivilliga brandkårerna (FBK) i området. Östra Nyland har ett aktivt och omfattande avtalsbrandkårsnätverk med 24 brandkårer. Östra Nylands räddningsverks verksamhet, målsättningar och samarbete med andra operatörer i området beskrivs i Östra Nylands räddningsverks beslut om servicenivån.

Arbetet för främjande av hälsa och välfärd styrs av **nämnden för utveckling och samarbete**. Dessutom samarbetar man med tre påverkansorgan, som är **ungdomsfullmäktige, rådet för personer med funktionsnedsättning och äldrerådet**.

Syftet är att utföra arbete för främjande av hälsa och välfärd över sektorsgränserna på både strategisk och operativ nivå. Ett viktigt internt nätverk inom organisationen är **projektarbete**, som konkretiserar målen för främjande av hälsa och välfärd till funktioner och tjänster. Social- och hälsovårdsministeriet samordnar Finlands program för hållbar tillväxt som finansieras ur EU:s återhämtningsinstrument av engångsnatur och har beviljat statsunderstöd till välfärdsområdena för projekt för åren 2022–2025. Programmet stöder en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar tillväxt och målet med programmet är bland annat att minska den vårdskuld som orsakats av Covid-19-pandemin.

Vid enheten för utvecklingstjänster verkar utöver HYTE-teamet och projektarbetet också teamet för tillsyn och kvalitet samt FUUIK-teamet. FUUIK-teamet, det vill säga teamet för forskning, utveckling, utbildning, innovation och kompetens, bygger upp ett samarbete med läroanstalterna och företagen, vilka för sin del också bidrar till främjandet av hälsa och välfärd bland invånarna i välfärdsområdet och därigenom är viktiga samarbetspartner.

Man strävar också efter att främja stärkandet av de interna nätverken genom att be organisationens anställda att berätta om områdets **goda verksamhetsmodeller** och att bygga dem till regional **god praxis** för att jämlikt främja hälsa och välfärd i hela välfärdsområdet. I arbetet för främjande av hälsa och välfärd identifieras risken för att även denna berättelse och plan endast blir ett strategiskt dokument som inte förankras i kundgränssnittet. Därför kan man inte betona betydelsen av **kommunikation och nätverkande** i arbetet med välfärdsberättelsen och välfärdsplanen för mycket.

Arbete för att främja hälsa och välfärd utförs dessutom på olika **kontaktytor**. Den kanske viktigaste kontaktytan är samarbetet med **kommunerna** i området, eftersom det gemensamma målet för alla är välmående invånare i Östra Nyland. För att kunna främja detta behövs tätt regionalt samarbete över organisationsgränserna. Samarbete utförs i sektorsövergripande arbetsgrupper, som upprättar bland annat olika lagstadgade planer och program samt strävar efter att beskriva de funktioner som utförs på kontaktytorna, såsom praxis för motionsremisser. Avtalet om strategiskt samarbete mellan välfärdsområdet och kommunerna godkändes i Östra Nylands välfärdsområdesfullmäktige 14.11.2023.

Samarbete på strategisk och operativ nivå som beskrivs i avtalet om strategiskt samarbete.

I Nyland samordnar **HUS-sammanslutningen** samarbetet för främjande av hälsa och välfärd. Östra Nylands välfärdsområde har tillsammans med Västra Nylands välfärdsområde, Mellersta Nylands välfärdsområde, Vanda och Kervo välfärdsområde samt Helsingfors stad ingått ett avtal om ordnandet av specialistsjukvården med sammanslutningen. Teamet för främjande av hälsa och välfärd vid HUS primärvårdsenhet deltar i upprättandet av den regionala välfärdsberättelsen och välfärdsplanen samt i förhandlingarna om främjande av hälsa och välfärd och för med sin egen syn på välfärds- och hälsoläget i området och de åtgärder som behövs. I Nyland finns också ett aktivt nätverk för främjande av hälsa och välfärd som består av välfärdsområdena och Helsingfors stad.

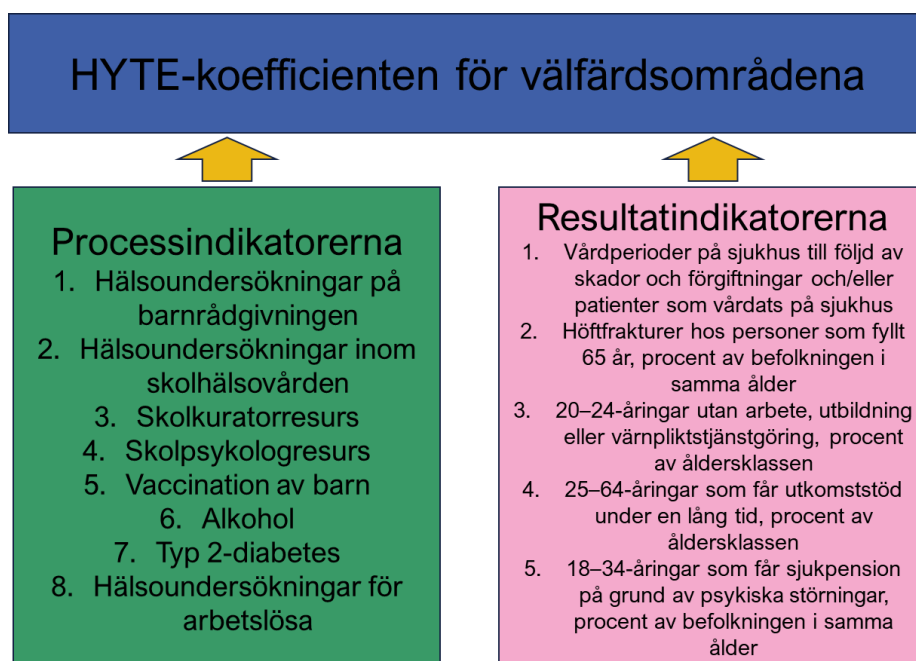
Samarbetet med **organisationer, föreningar och församlingar** i området bör stärkas för att effektivt arbete för främjande av hälsa och välfärd ska kunna utföras. Det finns uppskattningsvis 170 sote-organisationer och föreningar i Östra Nylands välfärdsområde, men för organiseringen av dessa behövs stöd och strukturer för att tredje sektorns verksamhet ur invånarnas perspektiv smidigt ska kunna integreras i välfärdsområdets verksamhet så att den kompletterar tjänsterna och å andra sidan minskar servicebehovet, då styrningen till tredje sektorns tjänster i rätt skede förebygger behovet av tyngre tjänster. Detta främjas i Östra Nylands välfärdsområde bland annat genom organisationsunderstöd, det nationella programmet för hållbar tillväxt (hyte-servicekoncept) och partnerskapsbordsstrukturen samt genom att försöka engagera organisationer och föreningar i utvecklingen av tjänsterna. Nätverket för välfärds-, social- och hälsoorganisationer i Nyland, HyTe ry, hjälper till att bygga upp samarbete mellan organisationer.

2.2 HYTE-koefficienten

Målet med HYTE-koefficienten är att sporra välfärdsområdena att sörja för behovenligt förebyggande arbete inom social- och hälsovårdsservicen. Av välfärdsområdenas finansiering allokeras 0,977 procent på basis HYTE-koefficienten. Det är inte fråga om

öronmärkta medel, utan det är medel med allmän täckning som ingår i välfärdsområdets statsfinansiering.

Sedan början av år 2023 ges välfärdsområdena allt efter sin folkmängd en summa pengar av medel som ska vara baserade på HYTE-koefficienten. Indikatorerna, som beskriver verksamheten och resultaten på befolkningsnivå, beaktas för första gången när 2026 års finansiering ska fördelas. Åren 2023–2025 får Östra Nylands välfärdsområde 4 177 079 euro i kalkylmässig finansiering av medel som ska vara baserade på HYTE-koefficienten.

2.3 Välfärdsläge i området

Östra Nylands välfärdsområde inledde sin verksamhet **1.1.2023**, då social- och hälsovårdsväsendena i sju kommuner samt räddningsverket i Östra Nyland överfördes till en gemensam organisation. Ordandet av tjänster i området före reformen var splittrat och produktionen av tjänsterna för Pukkila och Mörskom överfördes till välfärdsområdet från Päijänne-Tavastlands välfärdssamkommun. Å andra sidan hade vissa tjänster redan tidigare ordnats centraliserat i området, till exempel social- och krisjouren, skyddshemverksamheten och hemsjukhuset. Den specialiserade sjukvården i Östra Nylands välfärdsområde ordnas av HUS-sammanslutningen.

Kommunernas välfärdsprofiler är olika och **olika utmaningar och styrkor** framhävs i de olika områdena. Man har försökt att beakta detta i välfärdsberättelsen genom att lyfta fram skillnader mellan kommunerna i välfärdsområdet vid sidan av att jämföra välfärdsområdets helhetssituation med landets genomsnitt eller andra välfärdsområden. Beskrivningen av välfärdsläget i denna välfärdsberättelse har utarbetats på basis av **THL:s minimiinformationsindikatorer**, som nationellt styrs att användas i både kommunernas och välfärdsområdenas välfärdsberättelser. Speciellt de indikatorer som beskriver den regionala situationen i Östra Nyland, inklusive teman för glädje och oro, har lyfts fram i den egentliga välfärdsrapporten. Alla minimiinformationsindikatorer finns i bilagan. Skillnader inom området

tas upp i beskrivningen om de är av betydelse för att kunna förstå fenomen och planera verksamheten.

2.3.1 Befolkningens nuläge

Sju olika kommuners nya gemensamma välfärdsområde, vars regionala särdrag är tvåspråkighet. Befolkningens sjuklighet är lägre än genomsnittet och ändringarna i befolkningen är måttliga.

Östra Nylands välfärdsområde har cirka 99 000 invånare (Statistikcentralen 31.12.2022) och är det tredje minsta välfärdsområdet till sitt befolkningsantal. Befolkningen förväntas växa måttligt under de kommande åren. Andelen svenskspråkiga invånare är 28,0 procent (Statistikcentralen 31.12.2022), vilket innebär att området är starkt tvåspråkigt. Antalet invånare med utländsk bakgrund per tusen invånare är 69,9 och ökar måttligt. Relativt sett har Borgå (82,0), Lapträsk (71,5) och Sibbo (67,2) flest invånare med utländsk bakgrund. I en jämförelse av välfärdsområdena i fråga om antalet invånare med utländsk bakgrund placerar Östra Nyland sig på sjunde plats.

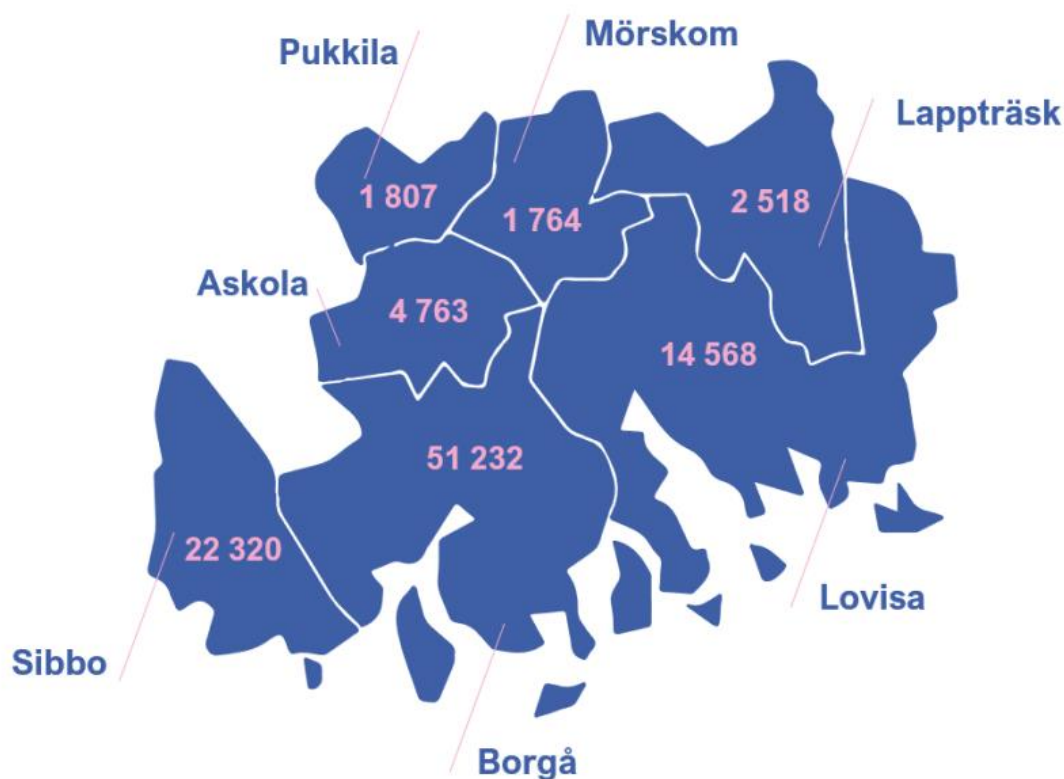

Bild 1. Nyckeltal för befolkningen i Östra Nylands välfärdsområde enligt område, folkmängd 31.12.2022 ³

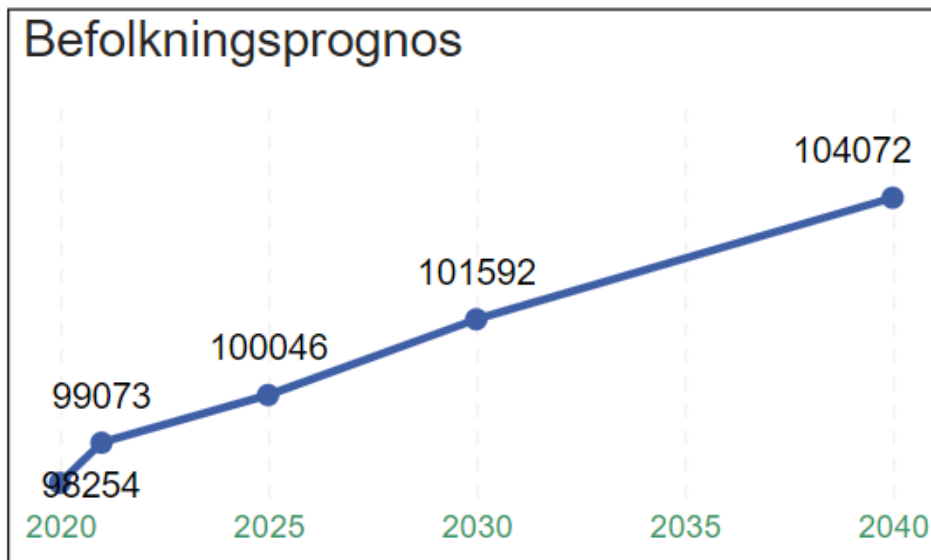

Bild 2. Befolkningsprognos för Östra Nylands välfärdsområde¹

Befolkningen avviker inte i betydande grad från det övriga landet till sin åldersstruktur och det förväntas inte ske några betydande förändringar i den inom den närmaste framtiden. Med en granskningsperiod på tio år verkar det som att befolkningen i de mindre kommunerna minskar och invånarantalet i Borgå och Sibbo ökar. Befolkningsförlusten i Lovisa är större.

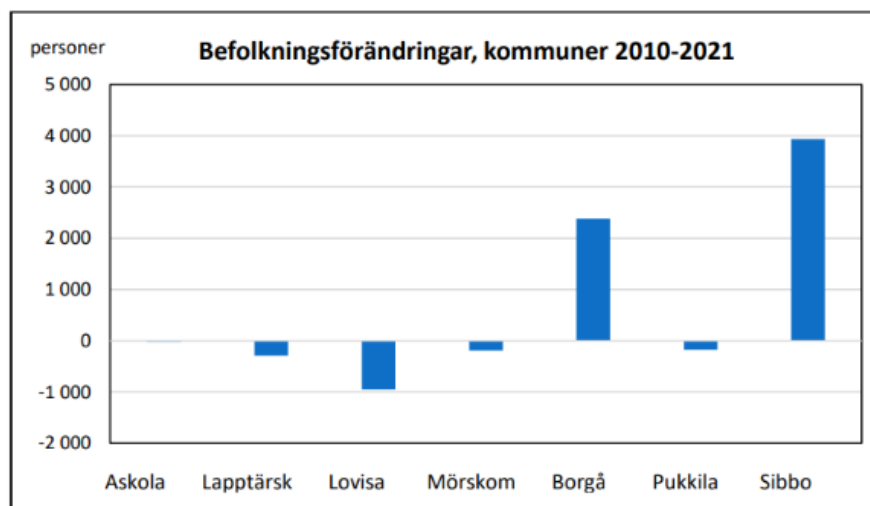

Bild 3. Befolkningsförändringar i kommunerna åren 2010–2021.¹⁶

I Östra Nylands välfärdsområde är 19,8 procent av befolkningen 0–17-åringar, genomsnittet för hela landet är 18,4 procent. Andelen invånare som fyllt 65 år i Östra Nyland är 23,2 procent, vilket ligger på samma nivå med genomsnittet för hela landet (23,3 %). Befolkningsstrukturen är regionalt fördelad så att det i de östra delarna av välfärdsområdet bor relativt sett fler äldre, medan det i de västra och mellersta delarna av området bor relativt sett fler barn under 17 år.

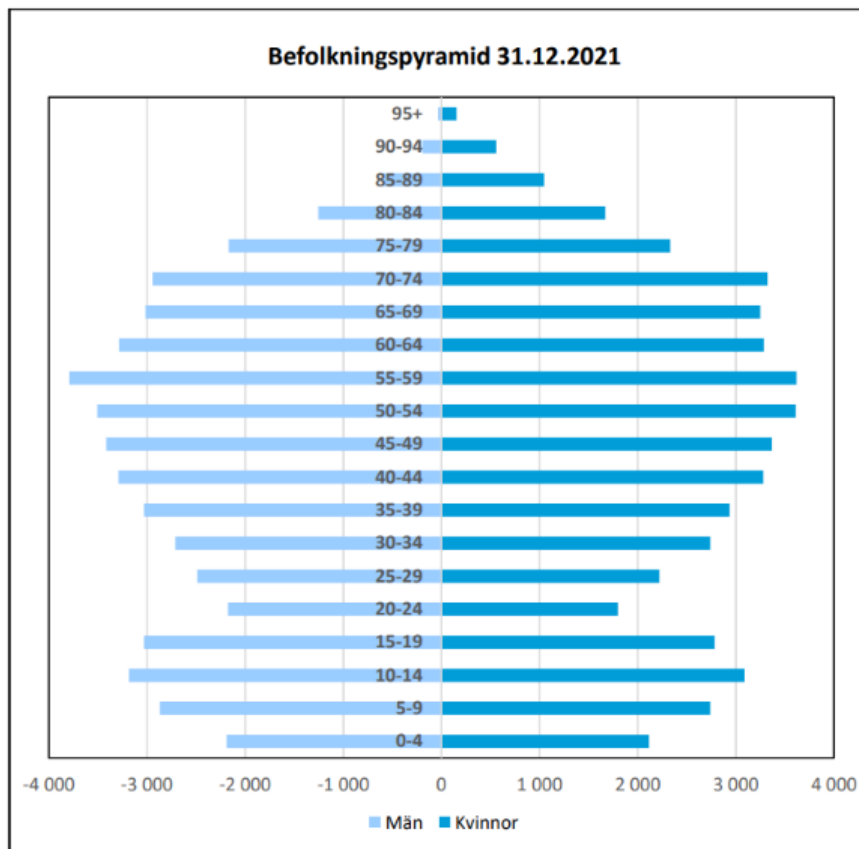

Bild 4. Befolkningspyramid 31.12.2021.¹⁶

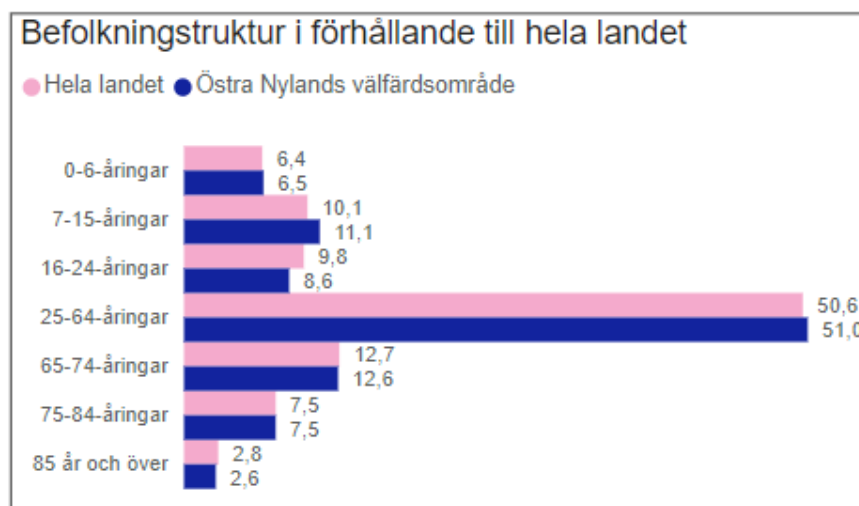

Bild 5. Befolkningmängden i Östra Nylands välfärdsområde enligt åldersgrupp 2021, i procent, i förhållande till hela landets befolkningsstruktur¹

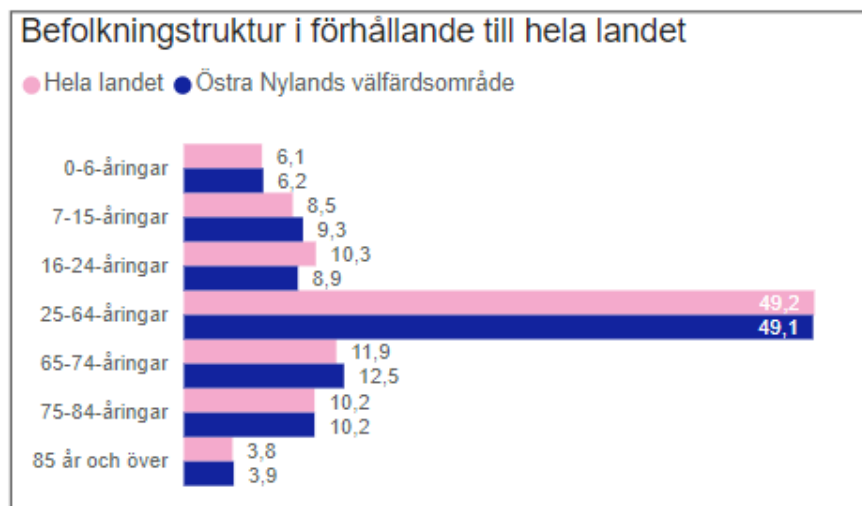

Bild 6. Befolkningsprognos för Östra Nylands välfärdsområde enligt åldersgrupp 2030, i procent, i förhållande till hela landets befolkningsstruktur¹

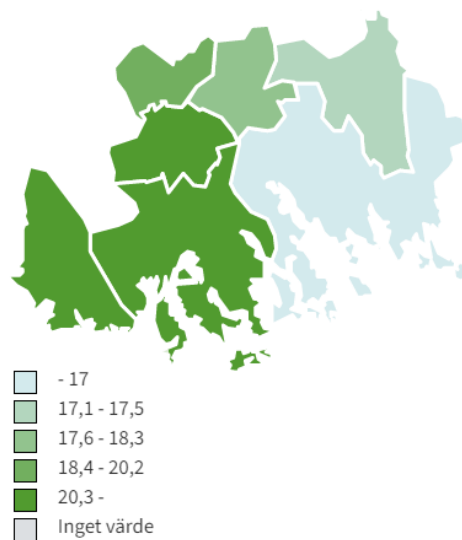

Bild 7. 0–17-åringar, procent av befolkningen (2022)⁵ i kommunerna i Östra Nylands välfärdsområde.

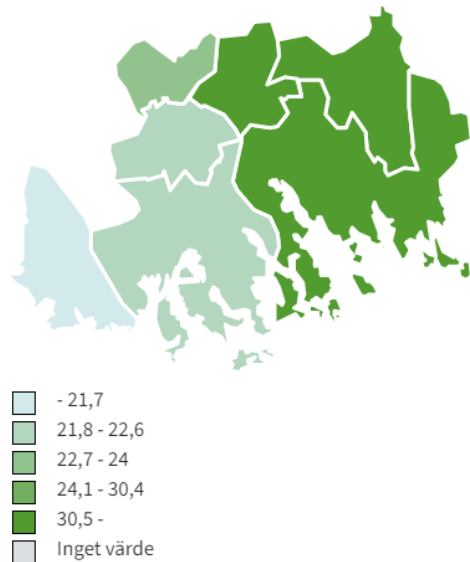

Bild 8. Invånare som fyllt 65 år, procent av befolkningen (2022)⁵ i kommunerna i Östra Nylands välfärdsområde.

Det Nationella hälsoindexet beskriver behovet av social- och hälsovårdstjänster när det gäller de mest belastande sjukdomsgrupperna och hälsoproblemen. Jämfört med de andra välfärdsområdena är befolkningens sjuklighet i Östra Nylands välfärdsområde lägre än genomsnittet. Enligt det Nationella hälsoindexet (2019–2021) är cancersjukdomar och alkoholrelaterade sjukdomar vanligare i Östra Nyland än i genomsnitt i landet¹⁸. Enligt Statistikcentralens statistik över dödsorsaker var den vanligaste dödsorsaken i Östra Nylands välfärdsområde 2021 cancersjukdomar och tumörer (521 fall), den näst vanligaste orsaken sjukdomar i cirkulationsorganen (335 fall) och den tredje vanligaste orsaken demens, Alzheimers sjukdom (199 fall).

år 2019–2021	Östra Nyland
Det Nationella hälsoindexet	90.6
Cancerindex	103.0
Index för kranskärslssjukdomar	95.0
Index för cerebrovaskulära sjukdomar	96.7
Index för sjukdomar i muskuloskeletala systemet	86.2
Index för mental hälsa	79.5
Index för alkoholrelaterade sjukdomar	103.6
Diabetesindex	97.2
Index för lungsjukdomar	98.0
Index för minnessjukdomar	97.1

Bild 9. Det Nationella hälsoindexet, åldersstandardiserat 2019–2021¹⁸.

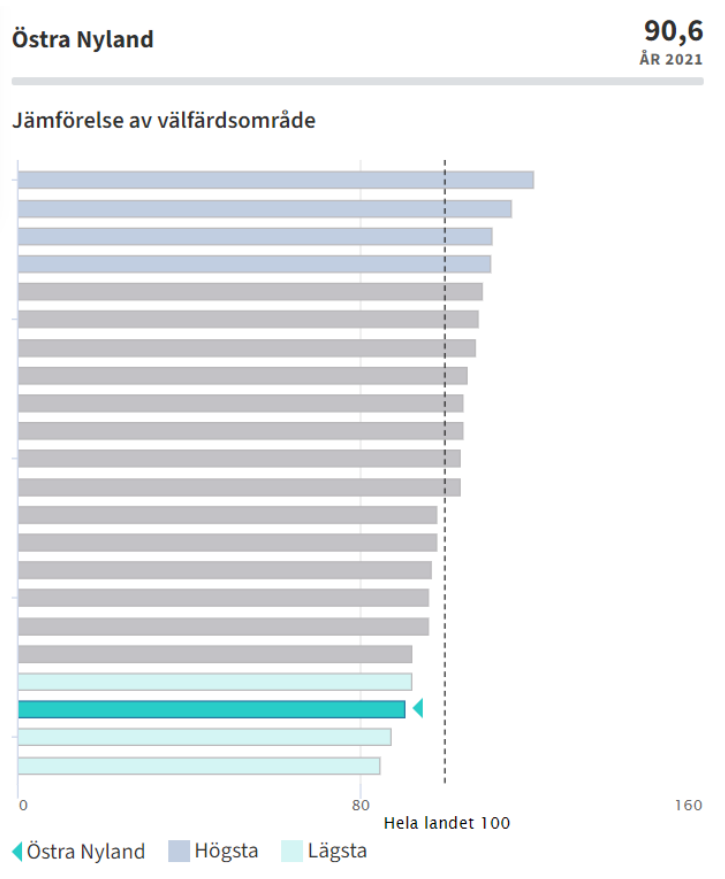

Bild 10. Det Nationella hälsoindexet, åldersstandardiserat 2019–2021. Östra Nyland i förhållande till andra välfärdsområden⁵.

2.3.2 Levnadsstandard

Barnfamiljer behöver stöd, ungdomar hotar att marginaliseras och behöver kompletterande utkomststöd, långtidsarbetslöshet är en stor regional utmaning och äldre upplever utmaningar med att klara sig i vardagen.

Barn, unga och familjer

Av befolkningen i Östra Nylands välfärdsområde är 26,2 procent barn och ungdomar under 25 år. I synnerhet det relativa antalet 7–15-åringar (11 %) är **det femte största** jämfört med andra välfärdsområden. Antalet barnfamiljer med en förälder eller barnfamiljer som får utkomststöd är litet jämfört med andra välfärdsområden, men östnyländska barnfamiljer behöver klart fler hemtjänster än i genomsnitt i landet.¹

Familjer med bara en förälder, % av barnfamiljerna 21,9 % (2021) (Hela landet 23,3 %)¹

Barnfamiljer som fått utkomststöd, % av barnfamiljerna **7,6 %** (2021) (Hela landet 9,4 %)¹

Familjer som omfattats av hemservice inom servicen för barnfamiljer, % av barnfamiljerna, tjänster finansierade av kommuner **4,1 %** (2021) (Hela landet 2,4 %)¹

I fråga om 18–24-åringar finns det en liten svacka i befolkningsstrukturen, vilket torde bero på att ungdomar flyttar till andra orter för att studera. Andelen 18–24-åringar i Östra Nylands välfärdsområde som inte arbetar, studerar eller fullgör värnplikt är 17,6 procent (hela landet 15,4 %). I synnerhet i Askola, Mörskom och Lovisa finns ungdomar som enligt denna indikator **löper risk för marginalisering**. Ungdomsfullmäktige har för sin del kommenterat att ungdomsarbetslöshet är ett samhällsligt fenomen som innebär att det är godtagbart bland ungdomar att inte arbeta. **Andelen ungdomar i åldern 18–24 år som fått kompletterande utkomststöd (2021)** i Östra Nyland är klart större (4,8 %) jämfört med andra välfärdsområden (hela landet 2,3 %).¹

Bild 11. Ungdomar i åldern 18–24 år som löper risk för marginalisering (som inte arbetar, studerar eller fullgör värnplikt), procent av alla i samma ålder. Östra Nylands välfärdsområde 19,1 procent (hela landet 18,3 %) (2020)¹.

Personer i arbetsför ålder

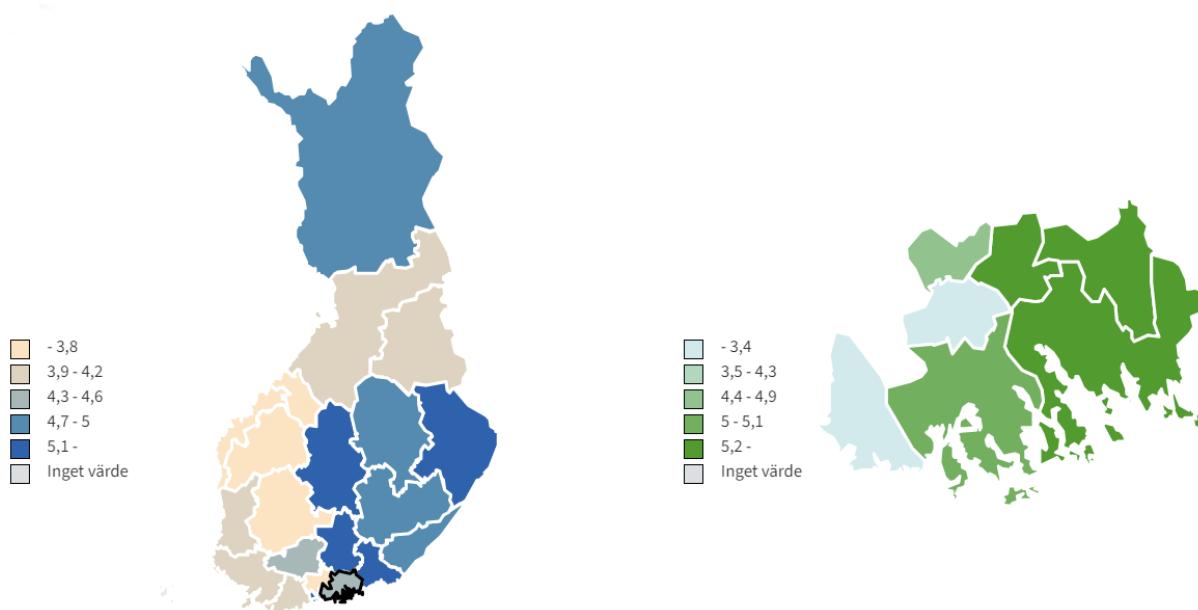
Andelen arbetslösa av arbetskraften i Östra Nylands välfärdsområde 2022 var 8,8 procent (hela landet 9,5 %). Arbetslösheten har minskat jämfört med coronaåren 2020–2021. Däremot har långtidsarbetslösheten i Östra Nylands område ökat betydligt. Upp till 48,9 procent av arbetslösa är långtidsarbetslösa (2022), medan andelen år 2020 endast var 28 procent. Det motsvarande procenttalet för hela landet 2022 var 37,9 procent. Andelen sysselsatta av befolkningen i Östra Nylands välfärdsområde 2021 var den minsta i Nyland (Bild 9).

		Hela landet	Helsingfors	Östra Nyland	Mellersta Nyland	Västra Nyland	Vanda och Kervo
2328 Sysselsatta, % av befolkningen	2021	42,8	47,8	44,7	46,6	45,9	47,1

Bild 12. Sysselsatta, procent av befolkningen i Nylands välfärdsområden och Helsingfors.⁵

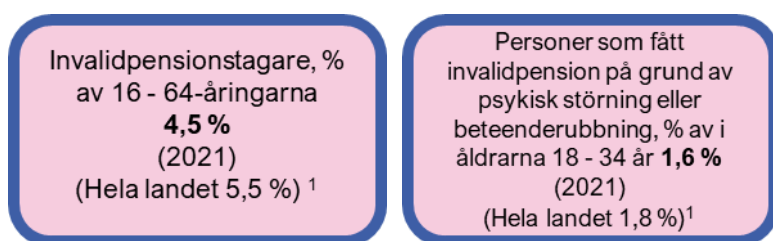
Vad orsakar då låg sysselsättning i området? Av statistiken framgår konsekvenserna av Covid-19-epidemin, men återhämtningen av sysselsättningen i Östra Nyland ser

långsammare ut än genomsnittet för hela landet. Andelen svårssysselsatta av befolkningen, det vill säga strukturell arbetslöshet 2022 var fortfarande något högre än genomsnittet för hela landet och framhävs i de östra delarna av Östra Nyland. Antalet invånare som får invalidpension är inte betydligt stort, men rentav 41,2 procent av 20–74-åringar med låg utbildningsnivå bedömer att deras arbetsförmåga är nedsatt.

		2020	2021	2022
Östra Nylands välfärdsområde	totalt	4,1	5,3	4,6
Hela landet		4,6	5,3	4,5

Bild 13. Svårssysselsatta (strukturell arbetslöshet), procent av 15–64-åringar. Hela landet (4,5 %) och Östra Nyland (4,6 %) 2022.^{1,5}

Indikator	Område	Kön	2019	2020
Andelen personer som upplever att den egna arbetsförmågan är nedsatt (%), 20 - 74-åringar, hög utbildning (2013 - 2020) info ind. 4255	Hela landet	totalt	25,0	23,8
	Östra Nylands välfärdsområde			18,4
Andelen personer som upplever att den egna arbetsförmågan är nedsatt (%), 20 - 74-åringar, låg utbildning (2013 - 2020) info ind. 4253	Hela landet		34,6	37,5
	Östra Nylands välfärdsområde			41,2
Andelen personer som upplever att den egna arbetsförmågan är nedsatt (%), 20 - 74-åringar, medelhög utbildning (2013 - 2020) info ind. 4254	Hela landet		26,4	26,9
	Östra Nylands välfärdsområde			24,9

Bild 14. Andel invånare som bedömt att deras arbetsförmåga är nedsatt, i procent, 20–74-åringar enligt utbildningsgrupp¹

Det är också oroväckande att det enligt statistiken i praktiken inte genomfördes hälsoundersökningar för arbetslösa i Östra Nylands område under åren 2020–2021. Antalet hälsoundersökningar för arbetslösa i förhållande till antalet arbetslösa minskade under åren 2020–2021, då resurser inom hälso- och sjukvården anvisades till vaccinationer och tester på grund av Covid-19-pandemin. I Östra Nylands välfärdsområde minskade andelen hälsoundersökningar kraftigare än i genomsnitt i landet, men det anses också finnas statistikfel i fråga om detta.

Hälsoundersökningar av arbetslösa, % av alla arbetslösa [info ind. 5274](#)

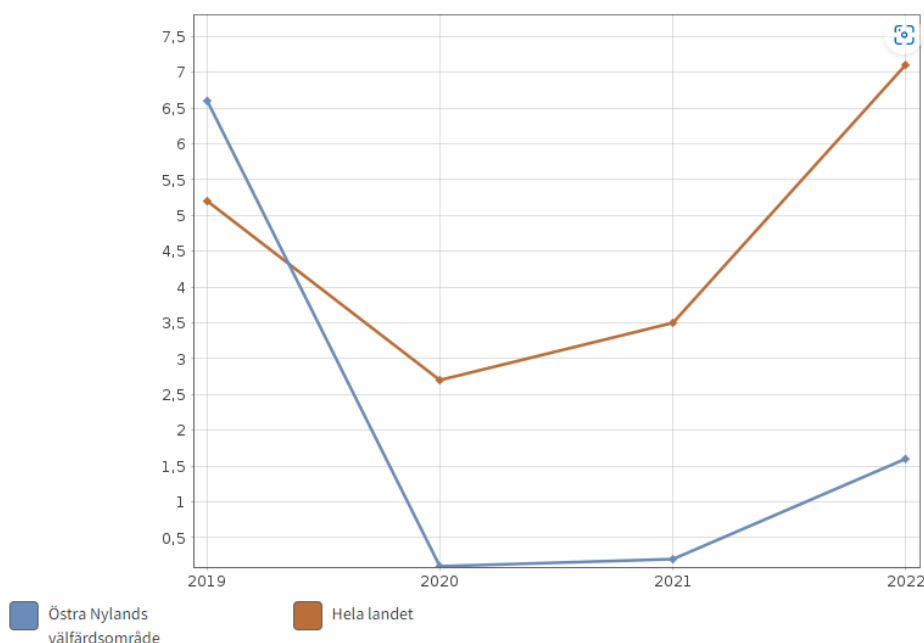

Bild 15. Hälsoundersökningar för arbetslösa, procent av arbetslösa (2019–2021)¹

Äldre

Andelen personer som fyllt 75 år av befolkningen år 2022 i Östra Nyland var 10,7 procent och antalet äldre förväntas växa i framtiden i enlighet med den nationella trenden.

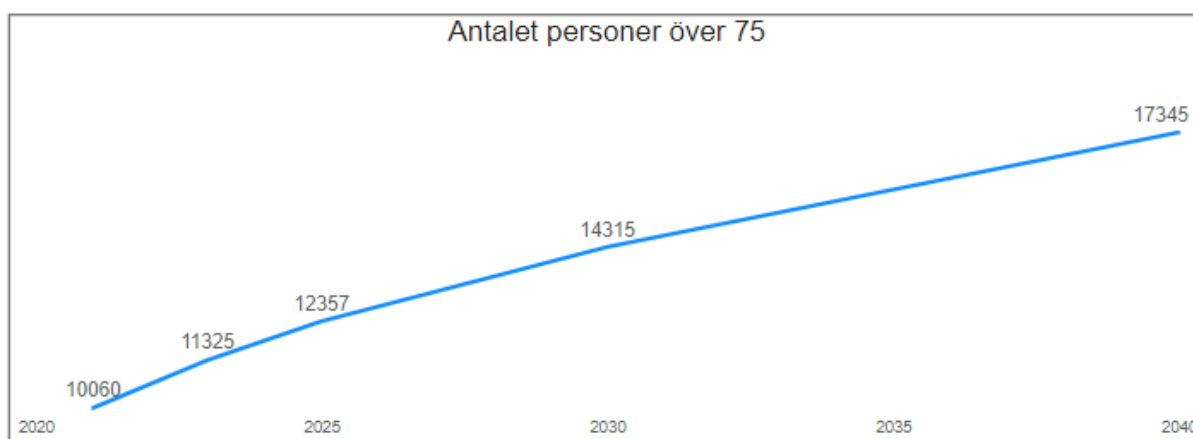

Bild 16. Prognos för antalet personer över 75 år i Östra Nyland åren 2021–2040.

Av östnylänningar över 75 år **bor** 93,6 procent **hemma** (2021), vilket måste beaktas i service om ges i hemmet, till exempel hemvård. Av dem som fyllt 75 år upplever upp till 12,2 procent minst stora svårigheter med att **ta hand om sig själv** (2020), och i fråga om denna indikator placerar sig Östra Nyland bland de fem i topp i en jämförelse av välfärdsområdena. Äldre upplever också att de inte får tillräckligt med hjälp, så man bör fundera på hur man bättre kan svara på behoven gällande förmågan att klara sig i vardagen hos äldre som bor hemma.

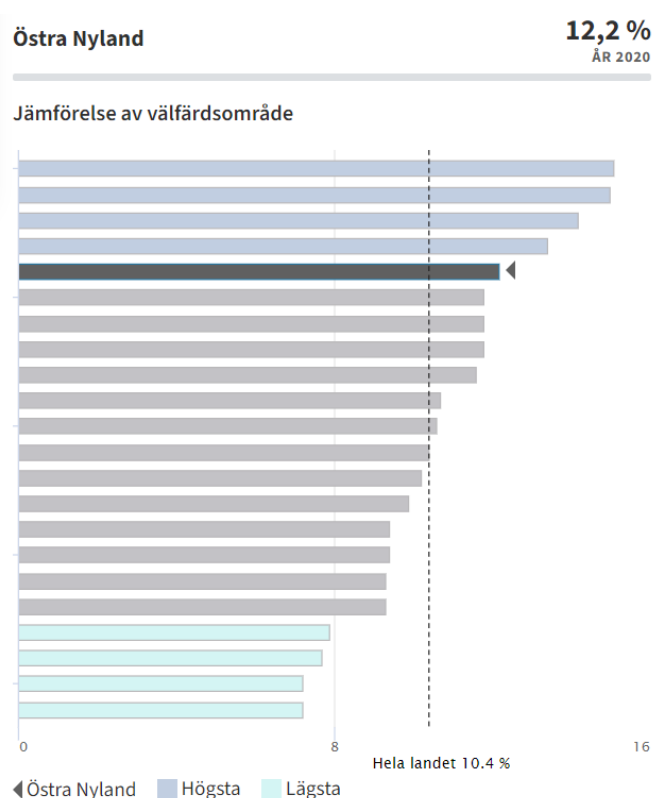
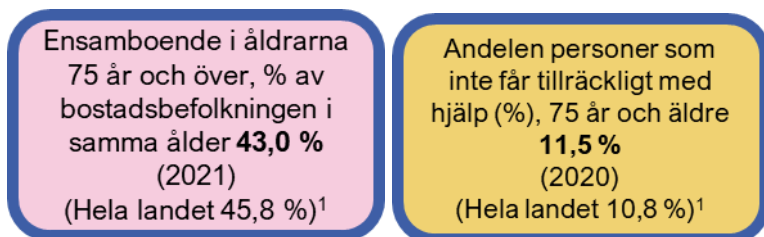

Bild 17. Andelen personer som upplever minst stora svårigheter med att ta hand om sig själv, procent av personer som fyllt 75 år (2020)⁵

2.3.3 Hälsa, funktionsförmåga och levnadssätt

Människors levnadssätt påverkar sjukligheten, dödligheten samt arbets- och funktionsförmågan. Arbets- och funktionsförmågan försämras av vanliga folksjukdomar, såsom hjärt- och kärlsjukdomar, samt psykiska problem, fetma, dålig kost, låg fysisk aktivitet, rökning och användning av rusmedel. En livsmiljö som stöder funktionsförmågan, förebyggande av sjukdomar och god vård är alla viktiga metoder med tanke på att upprätthålla funktionsförmågan.

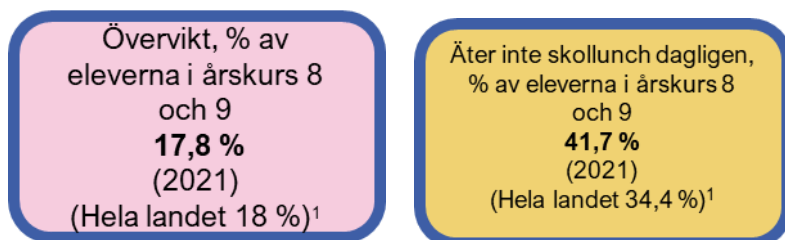
Barn, unga och familjer

Barn och unga i Östra Nyland upplever att deras **hälsotillstånd** är medelmåttigare eller sämre jämfört med hela landet.

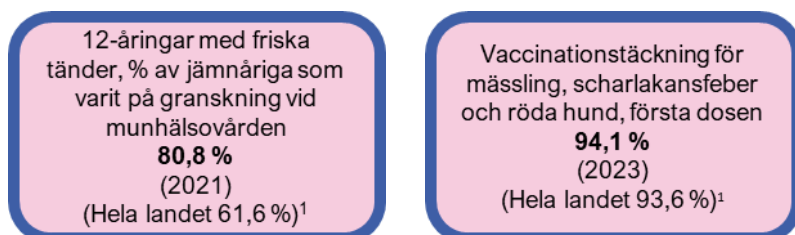
			2019	2021
Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet info ind. 3916	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	23,7	30,9
	Hela landet		21,2	26,5
Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter info ind. 3931	Östra Nylands välfärdsområde		28,8	32,3
	Hela landet		23,2	27,9
Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4817	Östra Nylands välfärdsområde		10,7	12,1
	Hela landet		9,0	10,8
Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 8 och 9 info ind. 286	Östra Nylands välfärdsområde		24,4	30,5
	Hela landet		20,9	25,7

Bild 18. Upplever att deras hälsotillstånd är medelmåttigt eller dåligt, procent av eleverna i årskurs 4 och 5, eleverna i årskurs 8 och 9, eleverna i årskurs 1 och 2 i yrkesläroanstalter, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasier¹

Fetma bland 2–16-åringar i vårt område (%) är mindre vanligt än i genomsnitt i Finland. Samma gäller övervikt, procent av eleverna i årskurs 8 och 9. Av eleverna i årskurs 8 och 9 äter 41,7 procent inte skollunch fem dagar i veckan, medan det motsvarande procenttalet för hela landet är 34,4 procent.

Östnyländska 12-åriga barn har friskare tänder jämfört med den motsvarande åldersklassen i hela landet. Vaccinationstäckningen för MPR-vaccinet (vaccinet mot mässling, röda hund och påssjuka) i Östra Nyland är på god nivå jämfört med hela landet.

Det är oroväckande att andelen eleverna i årskurs 4 och 5 som **minst en gång prövat på tobaksprodukter eller elektroniska cigaretter** (2021) i vårt område överskrider genomsnittet för hela landet (i Östra Nyland 4,1 procent och andelen i hela landet 3,5

procent). Den dagliga användningen hos elever i årskurs 1 och 2 i yrkesläroanstalter har dock minskat jämfört med 2019.

			2019	2021
Använder dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter (2017-) info ind. 4731	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	29,6	21,5
	Hela landet		30,1	26,3
	Askola		40,8	29,8
	Borgå		28,3	20,3
	Lovisa			
	Sibbo		25,6	20,5
Har minst en gång använt någon slags tobaksprodukter eller e-cigarett, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4823	Östra Nylands välfärdsområde		5,4	4,1
	Hela landet		4,6	3,5
	Askola		6,7	6,0
	Borgå		5,2	4,7
	Lovisa		5,9	4,0
	Sibbo		5,8	2,6

Bild 19. Använder dagligen någon tobaksprodukt eller elektronisk cigarett, procent av eleverna i årskurs 1 och 2 i yrkesläroanstalter och har minst en gång använt någon slags tobaksprodukter eller e-cigarett, procent av eleverna i årskurs 4 och 5.¹

Personer i arbetsför ålder och äldre

Det finns **rum för förbättring** i Östra Nyland när det gäller **levnadsvanorna** hos personer i arbetsför ålder. Andelen feta (viktindex BMI ≥ 30 kg/m²) är högre än genomsnittet för Finland i alla utbildningsgrupper. Jämfört med hela landet motionerar i Östra Nyland endast personer med hög utbildningsnivå tillräckligt enligt rekommendationerna för hälsotion, och rentav 11,6 procent av 20–64-åringar har stora svårigheter med att springa 100 m (2020).

			2018	2019	2020
Andelen feta personer (kroppsmasseindex BMI ≥ 30 kg/m ²) (%), hög utbildning info ind. 4465	Östra Nylands välfärdsområde	totalt			23,2
	Hela landet		16,7	17,6	18,1
Andelen feta personer (kroppsmasseindex BMI ≥ 30 kg/m ²) (%), låg utbildning info ind. 4463	Östra Nylands välfärdsområde				30,5
	Hela landet		24,1	23,7	26,1
Andelen feta personer (kroppsmasseindex BMI ≥ 30 kg/m ²) (%), medelhög utbildning info ind. 4464	Östra Nylands välfärdsområde				23,6
	Hela landet		19,5	19,9	21,2

Bild 20. Andel feta (viktindex BMI ≥ 30 kg/m²), procent av personer som fyllt 20 år, enligt utbildningsgrupp.¹

			2020
Andelen personer (%) som motionerar för lite enligt rekommendationen om hälsotion, hög utbildning info ind. 5532	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	53,4
	Hela landet		56,4
Andelen personer (%) som motionerar för lite enligt rekommendationen om hälsotion, låg utbildning info ind. 5533	Östra Nylands välfärdsområde		67,9
	Hela landet		64,6
Andelen personer (%) som motionerar för lite enligt rekommendationen om hälsotion, medelhög utbildning info ind. 5531	Östra Nylands välfärdsområde		61,4
	Hela landet		59,5

Bild 21. Andel personer som rör sig för lite enligt rekommendationerna för hälsotion, procent av personer som fyllt 20 år, enligt utbildningsgrupp.¹

Andelen personer som har stora svårigheter att springa en sträcka på 100 meter (%), 20 - 64-åringar
11,6 %
(2020)
(Hela landet 9,7 %) ¹

Diabetes som orsak till läkarbesök inom primärvårdens öppenvård är **vanligare** i Östra Nyland **än genomsnittet för hela landet och överskrider också siffrorna för Nylands övriga välfärdsområden**. Enligt FPA:s statistik (mottagare av diabetesläkemedel per kommun) fanns det totalt 7 584 personer med diabetes i Östra Nylands välfärdsområde 2021. Av dessa hade 6 527 typ 2-diabetes. Enligt HUS-områdets rapport för digitala tjänster (2021) behövde personer med typ 1-diabetes mest information och stöd för sin sinnesstämning och ork, fotvård och kost. Personer med typ 2-diabetes däremot önskade mest information och stöd för fotvård, kost och uppföljning av blodsocker. Föräldrar till barn med diabetes behövde stöd för sin sinnesstämning och ork.¹⁷

	Hela landet	Helsingfors	Östra Nyland	Mellersta Nyland	Västra Nyland	Vanda och Kervo
5014 Diabetes som besöksorsak på öppenvårdsmottagning hos läkare inom primärvården, % av de registrerade besöksorsakerna 2022	2,7	0,1	3,8	2,4	2,9	0,2

Bild 22. Diabetes som orsak till läkarbesök inom primärvårdens öppenvård, procent av alla registrerade besöksorsaker.⁵

Andelen personer som röker dagligen, procent av personer som fyllt 20 år, **överskred genomsnittet för hela landet** i alla utbildningsgrupper år 2020.

			2018	2019	2020
Andelen personer som röker dagligen (%), hög utbildning info ind. 4410	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	8,4		
	Hela landet		5,9	7,0	5,3
Andelen personer som röker dagligen (%), låg utbildning info ind. 4408	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	15,5		
	Hela landet		17,6	15,2	15,4
Andelen personer som röker dagligen (%), medelhög utbildning info ind. 4409	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	8,9		
	Hela landet		10,7	8,9	8,5

Bild 23. Andel personer som röker dagligen, procent av personer som fyllt 20 år, enligt utbildningsgrupp.¹

Det nationella hälsoindexet visade redan att alkoholrelaterad sjuklighet är ett betydande problem i Östra Nyland. Alkoholbruk bland äldre människor är lätt att förbise, men indikatorn för alkoholdödlighet för personer över 65 år visar att i Östra Nyland är alkohol en dödsorsak i ett oroväckande stort antal fall.

Alkoholdödlighet i
åldrarna 65 och över /
100 000 i samma åldrar
88,7 (2021)
(Hela landet 56,4)¹

Andelen (%) personer 75 år och äldre som minns dåligt är lägre i Östra Nyland (5,1 %) jämfört med den nationella nivån (6,8 %) 2022 och trenden är sjunkande. Denna indikator är relaterad till förutsättningarna för självständigt boende.

Område	Kön	2020	2022
Hela landet	totalt	7,1	6,8
Östra Nylands välfärdsområde		6,5	5,1

Bild 24. Andelen personer som upplever att de har ett dåligt minne (%), 75 år och äldre¹

Drygt 300 000 personer i hela landet får ersättning för antidepressiva läkemedel varje år, med den högsta förekomsten bland personer som är 75 år eller äldre, och bland kvinnor nästan dubbelt så många som bland män. I Östra Nyland är situationen bättre än det nationella genomsnittet, med 11,8% av befolkningen över 65 år som får antidepressiva medel, jämfört med 12,9% i hela landet 2022. Situationen i Mörskom (14%) är dock över det nationella genomsnittet, medan Borgå ligger på samma nivå som det nationella genomsnittet och trenden i dessa områden är stigande. I Östra Nyland är användningen av antidepressiva läkemedel vanligare bland kvinnor.

Område	Kön	2020	2021	2022
Hela landet	män	9,4	9,5	9,7
	kvinnor	15,0	15,2	15,5
	totalt	12,5	12,7	12,9
Östra Nylands välfärdsområde	män	8,2	8,6	8,7
	kvinnor	13,3	13,9	14,4
	totalt	11,0	11,5	11,8
Askola	män	7,5	7,1	8,8
	kvinnor	11,4	12,6	9,9
	totalt	9,5	10,0	9,4
Borgå	män	8,7	9,1	9,3
	kvinnor	13,7	14,5	15,8
	totalt	11,5	12,1	12,9
Lapträsk	män	10,4	9,7	8,6
	kvinnor	11,5	13,7	11,9
	totalt	11,0	11,8	10,3
Lovisa	män	7,8	8,4	8,1
	kvinnor	13,2	13,5	13,3
	totalt	10,7	11,1	10,9
Mörskom	män	7,0	6,8	10,2
	kvinnor	14,3	13,3	16,9
	totalt	11,1	10,4	14,0
Pukkila	män	6,4	8,1	7,7
	kvinnor	14,4	12,8	14,5
	totalt	10,3	10,5	11,0
Sibbo	män	7,4	7,7	7,7
	kvinnor	12,8	12,9	12,8
	totalt	10,4	10,5	10,5

Bild 25. Personer i åldrarna 65 år och över som fått ersättning för antidepressiva, % av befolkningen i samma ålder ¹

Jämförelse av välfärdsområde

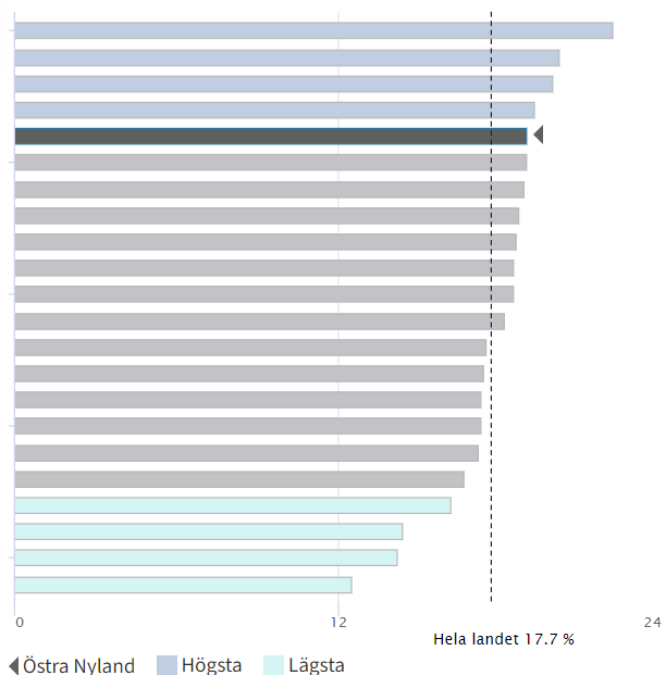

Bild 26. Andel personer som upplever stora svårigheter med att gå 500 meter, procent av personer som fyllt 65 år (2020: endast Borgå och Sibbo).⁵

Höftfraktur hos personer i åldrarna 65 år och över, % av befolkningen i samma ålder 0,6 % (2021)
(Hela landet 0,6 %)¹

Nästan en femtedel av befolkningen i Östra Nyland i åldern 65 år och äldre har stora svårigheter att gå 500 meter (2020). Detta är den femte värsta situationen i en jämförelse mellan välmående regioner. Antalet höftfrakturer hos personer som fyllt 65 år i Östra Nylands välfärdsområde år 2021 var 136 och år 2020 132¹.

2.3.4 Tillfredsställelse med livet

Östra Nyland ligger i toppen av statistiken när det gäller måttlig eller svår ångest hos ungdomar. Varannan ung flicka är missnöjd med sitt liv.

Barn, unga och familjer

Tillfredsställelse med livet har minskat betydligt mellan åren 2019 och 2021 i Östra Nylands välfärdsområde i alla grupper av unga som undersöks i skolhälsoenkäten. I synnerhet flickor i årskurs 8 och 9, årskurs 1 och 2 i yrkesläroanstalter samt årskurs 1 och 2 i gymnasier

upplever mer missnöje med livet än genomsnittet för hela landet. **Endast drygt hälften av flickorna i dessa åldersgrupper är nöjda med sitt liv.**

När det gäller enkäten Hälsa i skolan har ungdomsfullmäktige noterat att resultaten bör betraktas med varsamhet, eftersom enkäten genomförs under lektionstid, vilket innebär att svaren kanske inte är helt tillförlitliga. Till exempel när det gäller indikatorn nöjd med livet för närvarande är skillnaderna mellan könen möjligtvis inte så markanta.

			2019	2021
Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2017-) info ind. 4702	Östra Nylands välfärdsområde	män	82,0	78,9
		kvinnor	65,1	55,8
	Hela landet	män	81,1	78,2
		kvinnor	70,1	61,9
Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter (2017-) info ind. 4701	Östra Nylands välfärdsområde	män	83,1	72,8
		kvinnor	64,3	56,7
	Hela landet	män	82,1	79,0
		kvinnor	67,7	60,0
Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4811	Östra Nylands välfärdsområde	män	92,6	87,8
		kvinnor	88,4	81,0
	Hela landet	män	91,8	88,9
		kvinnor	87,2	81,5
Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-) info ind. 4700	Östra Nylands välfärdsområde	män	84,7	76,4
		kvinnor	63,9	52,8
	Hela landet	män	84,1	80,8
		kvinnor	67,0	56,8

Bild 27. Är nöjd med sitt liv för tillfället, procent av eleverna i årskurs 8 och 9, eleverna i årskurs 1 och 2 i yrkesläroanstalter, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasier (2021)¹

Måttlig eller svår ångest bland unga ökar: År 2021 upplevde 21,9 procent av eleverna i årskurs 8 och 9 samt 24,2 procent av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasier i Östra Nyland måttlig eller svår ångest, vilket överskred det nationella genomsnittet. I Helsingfors och Nylands välfärdsområden är denna indikator på en hög nivå i alla områden och procenttalet i Östra Nyland är det sämsta i en jämförelse av alla välfärdsområden.

Indikator	Område	Kön	2017	2019	2021
Måttlig eller svår ångest, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet info ind. 337	Hela landet	totalt	12,6	13,9	21,5
	Östra Nylands välfärdsområde		13,3	14,3	24,2
	Askola		4,7	20,4	26,7
	Borgå		14,5	13,6	24,5
	Lovisa		18,5	13,6	24,4
	Sibbo		12,3	14,5	22,1
	Måttlig eller svår ångest, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter info ind. 346	Hela landet		10,6	11,1
Östra Nylands välfärdsområde			11,2	10,9	14,8
Askola					
Borgå			13,0	9,6	16,7
Lovisa			17,1		
Sibbo			3,0		
Måttlig eller svår ångest, % av eleverna i årskurs 8 och 9 info ind. 328		Hela landet		12,2	12,9
	Östra Nylands välfärdsområde		14,0	14,8	21,9
	Askola		15,5	16,5	15,2
	Borgå		13,3	13,9	21,7
	Lovisa		14,8	14,8	25,5
	Sibbo		14,9	16,9	22,2

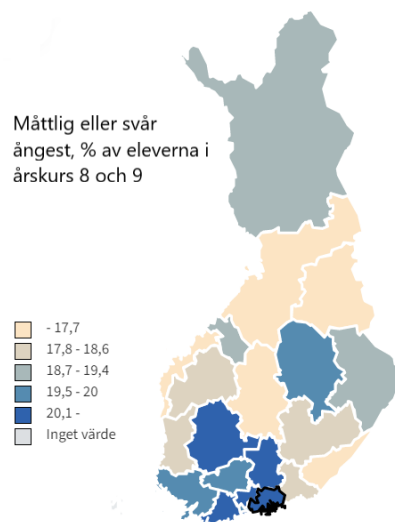
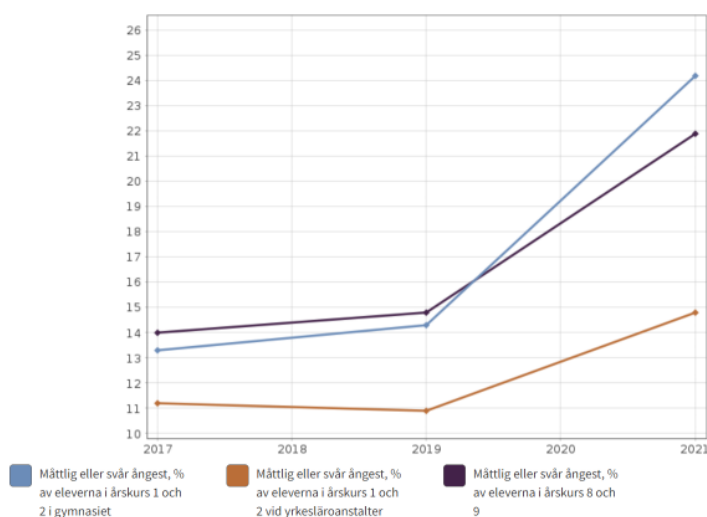

Bild 28. Måttlig eller svår ångest, procent av eleverna i årskurs 8 och 9, eleverna i årskurs 1 och 2 i yrkesläroanstalter, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasier (2021)^{1,5}

Personer i arbetsför ålder och äldre

Drygt hälften av befolkningen i åldern 20 år och äldre anser att deras livskvalitet är god. Detta är även motsvarande genomsnitt i hela landet. Livskvaliteten för personer i arbetsför ålder (20–64 år) i Östra Nyland (50,3 %) är lägre än för personer över 65 år (57,3 %) och över 75 år (51,5 %). Livskvaliteten för personer i arbetsför ålder är på sjunkande, medan trenden för äldre personer i Östra Nyland är stigande, till skillnad från resten av landet.

Andelen personer som
upplever god livskvalitet
(EuroHIS-8) (%)
52,4 %
(2022)
(Hela landet 51,0 %)¹

2.3.5 En trygg vardag

Ungdomar upplever ensamhet, känsla av utanförskap och till och med våld i vardagen, och det upplevs vara svårt att få hjälp.

Barn, unga och familjer

Ensamhet hos unga har ökat betydligt om man jämför resultaten av skolhälsoenkäterna 2019 och 2021. I synnerhet ensamhet hos eleverna i årskurs 8 och 9 lyfts fram i en jämförelse med hela landet och Nyland.

		2019	2021
Känner sig ensam, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2017-) info ind. 4714	Östra Nylands välfärdsområde	12,3	17,0
	Hela landet	11,7	17,8
Känner sig ensam, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter (2017-) info ind. 4713	Östra Nylands välfärdsområde	8,5	15,4
	Hela landet	10,9	17,0
Känner sig ensam, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4816	Östra Nylands välfärdsområde	2,5	3,8
	Hela landet	3,4	4,0
Känner sig ensam, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-) info ind. 4712	Östra Nylands välfärdsområde	12,0	19,5
	Hela landet	10,7	15,9

		Hela landet	Helsingfors	Östra Nyland	Mellersta Nyland	Västra Nyland	Vanda och Kervo	
 4712	Känner sig ensam, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-)	2021	15,9	17,5	19,5	16,5	15,5	16,0

Bild 29. Känner sig ofta ensam, procent av elever (2021)^{1,5}

Ungdomar i alla åldersgrupper upplever i allt högre grad att de inte är en del av skol- eller klassgemenskapen och att de har svårigheter att diskutera med sina föräldrar. Det är oroväckande att skolelever i Östra Nylands område utsätts för fysiskt våld av föräldrar eller andra vårdnadshavare mer än elever i hela landet i genomsnitt.

			2019	2021
Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2017-) info ind. 4705	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	12,2	13,8
	Hela landet		10,3	12,8
Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter (2017-) info ind. 4704	Östra Nylands välfärdsområde		8,0	9,0
	Hela landet		6,7	7,8
Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4812	Östra Nylands välfärdsområde		3,1	5,2
	Hela landet		3,6	4,0
Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-) info ind. 4703	Östra Nylands välfärdsområde		11,6	12,3
	Hela landet		11,7	12,6

Bild 30. Upplever inte sig vara en viktig del av skol- eller klassgemenskapen, procent av elever (2021)¹

			2019	2021
Svårigheter att diskutera med föräldrarna, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet info ind. 338	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	5,8	6,3
	Hela landet		5,1	6,4
Svårigheter att diskutera med föräldrarna, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter info ind. 347	Östra Nylands välfärdsområde		9,5	9,0
	Hela landet		6,1	7,3
Svårigheter att diskutera med föräldrarna, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4831	Östra Nylands välfärdsområde		3,0	4,2
	Hela landet		2,3	2,6
Svårigheter att diskutera med föräldrarna, % av eleverna i årskurs 8 och 9 info ind. 329	Östra Nylands välfärdsområde		8,2	10,0
	Hela landet		6,6	7,9

Bild 31. Svårt att diskutera med föräldrarna, procent av elever (2021)¹

			2019	2021
Utsatts för fysisk våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2019-) info ind. 4957	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	9,0	8,7
	Hela landet		7,3	7,9
Utsatts för fysisk våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter (2019-) info ind. 4958	Östra Nylands välfärdsområde		7,9	5,4
	Hela landet		6,8	6,7
Utsatts för fysisk våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2019-) info ind. 4956	Östra Nylands välfärdsområde		13,5	13,5
	Hela landet		11,8	12,5
Utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2019-) info ind. 4890	Östra Nylands välfärdsområde		13,1	15,9
	Hela landet		12,5	15,1

Bild 32. Upplevt fysiskt våld av föräldrar eller andra vårdnadshavare under året (2021)¹

Barn och unga mår dåligt och upplever dessutom att **det är svårt att få hjälp**. Enligt skolhälsoenkäten (2021) upplevde eleverna att det har varit svårt att få tillgång till skolhälsovårdaren eller skolkuratören. I synnerhet elever i yrkesläroanstalter upplever att det är svårt att få tillgång till skolhälsovårdens mottagning. Enligt utredningen från 2021 har läkarna inom skolhälsovården klart fler elever på sitt ansvar än i genomsnitt i landet.

I Östra Nylands välfärdsområde genomförs hälsoundersökningar **inte så högklassigt** som i genomsnitt i landet i fråga om eleverna i årskurs 4 och 5 samt eleverna i årskurs 8 och 9. Dessutom omfattar hälsoundersökningar ofta inte lärarnas bedömning av hur eleven klarar sig och mår i skolan.

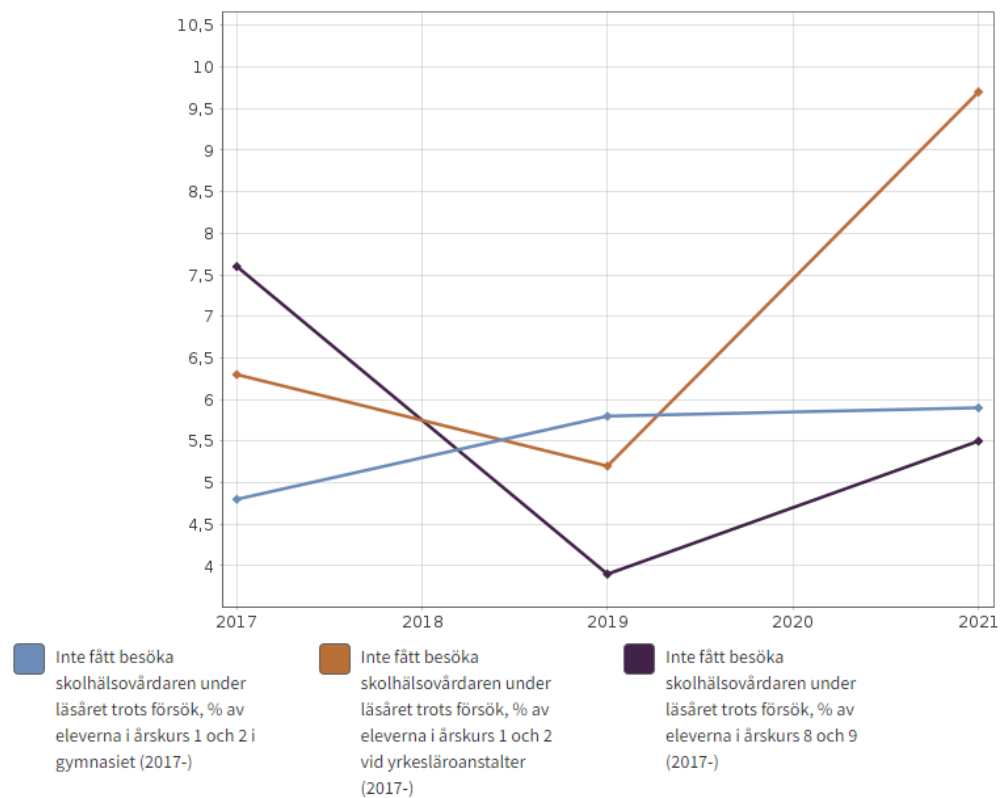

Bild 33. Har inte fått tillgång till skolhälsovårdaren under läsåret trots att de har försökt, procent av elever (2021)¹

		2017	2019	2021
Inte fått besöka skolkuratorn under läsåret trots försök, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2017-) info ind. 4807	Östra Nylands välfärdsområde			
	Hela landet	7,1	7,0	8,0
Inte fått besöka skolkuratorn under läsåret trots försök, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter (2017-) info ind. 4806	Östra Nylands välfärdsområde	15,0		15,4
	Hela landet	9,9	8,5	9,2
Inte fått besöka skolkuratorn under läsåret trots försök, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-) info ind. 4805	Östra Nylands välfärdsområde	8,4	5,0	9,5
	Hela landet	8,8	8,0	9,5

Bild 34. Har inte fått tillgång till skolkuratorn under läsåret trots att de har försökt, procent av elever (2021)¹

Läkardimensionering i skolhälsovården elever / årsverke
3881 oppilasta
 (2021)
 (Hela landet 3529 elever)¹

		2019	2021
Östra Nylands välfärdsområde	totalt	46	33
Hela landet		65	65

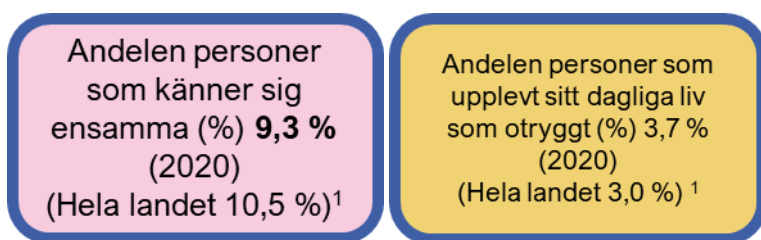
Bild 35. Omfattande hälsoundersökningar omfattar lärarens skriftliga bedömning av hur eleven klarar sig och mår i skolan, procent av skolorna (2019–2021)¹

			2019	2021
Barnet har genomgått en högklassig hälsoundersökning, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4843	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	45,2	49,1
	Hela landet		51,5	52,0
Den unga har genomgått en högklassig hälsoundersökning, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-) info ind. 4808	Östra Nylands välfärdsområde		59,2	54,3
	Hela landet		64,4	60,5

Bild 36. Hälsoundersökningen för barn/unga genomförs högklassigt, procent av eleverna i årskurs 4 och 5, procent av eleverna i årskurs 8 och 9 (2019–2021)¹

Personer i arbetsför ålder och äldre

Nästan 20 procent av ungdomar i högstadieåldern upplevde ensamhet, men endast under tio procent av dem som fyllt 20 år upplevde ensamhet. I Östra Nyland upplever man dock mer otrygghet i det dagliga livet än i genomsnitt i landet.¹

Rådet för personer med funktionsnedsättning i Östra Nylands välfärdsområde kommenterade rapporten och lyfte fram en viktig faktor som påverkar människors trygga vardag - tillgängligheten. En tillgänglig miljö är säker för både funktionshindrade och icke-funktionshindrade eftersom den inte bara förhindrar olyckor utan också gör tillgång möjligt till sociala tjänster och hälsovårdstjänster. Dessutom bidrar stöd för åtkomlighet och tillgänglighet i miljön till välbefinnandet för människor som bor hemma och till deras självständiga dagliga liv. Det regionala tillgänglighetsprogrammet för Östra Nyland (2021–2025) beskriver mer detaljerat regionala målsättningar och planer för tillgänglighet och åtkomlighet.

2.3.6 Användning av elektroniska tjänster

Elektroniska tjänster används ännu i liten utsträckning i Östra Nyland.

Till följd av coronaepidemin och begränsningarna på grund av den blev människor utanför vård, tjänster, arbetsliv och utkomst. Under epidemin överfördes resurser till behandlingen av den akuta krisen, vilket har försämrat tillgången till tjänster. Ett mål i Finlands program för hållbar tillväxt är att minska den vårdskuld som coronapandemin orsakat genom att skapa hållbara tjänster, förnya verksamhetsmodeller och ta i bruk nya digitala tjänster. Med hjälp av digitala tjänster är det möjligt att främja tillgången till vård, men i utvecklingsarbetet ska man säkerställa att olika användargrupper beaktas.¹⁵

När man jämför med Västra Nylands, Mellersta Nylands, Päijänne-Tavastlands och Kymmenedalens välfärdsområden och genomsnittet för hela landet, är användningen av elektroniska sociala- och hälsovårdstjänster i Östra Nylands välfärdsområde i alla de

granskade åldersgrupperna låg. Av personer över 20 år upplevde 82,2 procent hinder och bekymmer i användningen av elektroniska tjänster (undersökningen FinSote 2020).

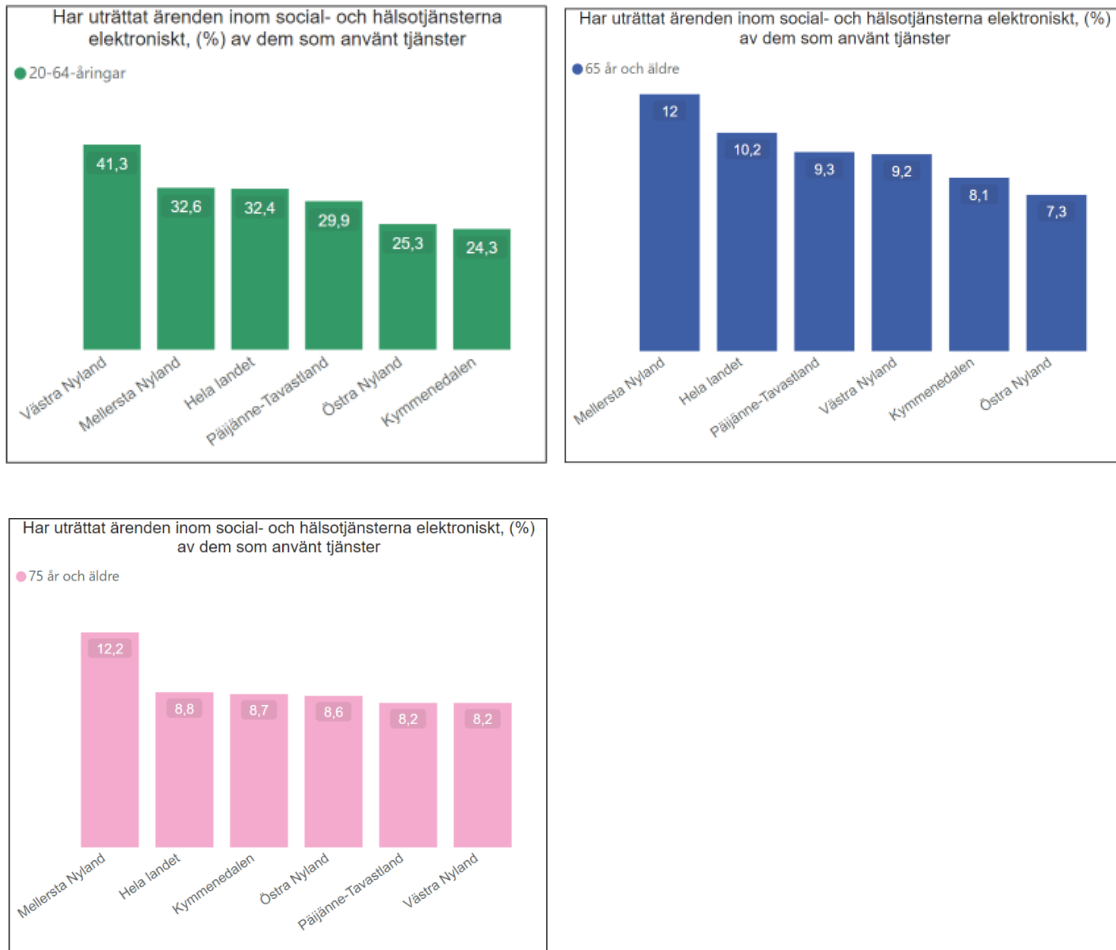

Bild 37. Har utträttat ärenden elektroniskt inom social- och hälsovårdstjänsterna, procent av personer som använt tjänsterna i olika åldersgrupper (FinSote 2020)⁵

3 Välfärdsplan

God hälsa, arbets- och funktionsförmåga, psykisk hälsa och hälsosamma levnadsvanor har angetts som prioriteringsområden i Östra Nylands regionala välfärdsplan.

Främjandet av hälsa och välfärd riktar sig till individen, befolkningen, gemenskaper och livsmiljön. Målet är att upprätthålla och förbättra hälsan samt arbets- och funktionsförmågan, påverka de faktorer som påverkar hälsan, förebygga sjukdomar, olycksfall och andra hälsoproblem, stärka den psykiska hälsan och minska hälsomässiga skillnader mellan olika befolkningsgrupper. Arbetet för att främja hälsa och välfärd är planmässig allokering av resurser, där uppgiftshelheterna är uppföljning av befolkningens hälsa och välfärd, uppställning av mål, definiering av ansvariga parter, åtgärder för främjande av befolkningens hälsa och välfärd, uppföljning av de åtgärder som vidtagits samt förhandsbedömning av beslutens konsekvenser.¹⁴

Den regionala välfärdsplanen är en sammanställning av välfärdsområdets hälso- och välfärdsmålsättningar och av de åtgärder med vilka målen ska nås. I plandelen presenteras också hur man ska följa framstegen. Man har i arbetet med den regionala välfärdsplanen beaktat strategin för Östra Nylands välfärdsområde där det redan i visionen för strategin konstateras att välfärdsområdet utvecklar sin verksamhet i riktning mot mera förebyggande åtgärder och med sin verksamhet eftersträvar verkningsfullhet och bästa samt evidensbaserade verksamhetsrutiner. Precis som i strategin ser man i välfärdsplanen invånarnas och kundernas välfärd som utgångspunkt för all verksamhet, och då det gäller denna målsättning är både välfärdsområdets interna, integrerade serviceprocesser och ett välfungerande kontaktytssamarbete mellan HUS-sammanslutningen, kommunerna samt privat service och organisationernas service kritiska framgångsfaktorer.

Övriga lagstadgade och frivilliga planer med anknytning till hälsa och välfärd kompletterar den regionala välfärdsberättelsen och -planen. Dessa är delaktighetsprogrammet, den regionala välfärdsplanen för barn, unga och familjer, den regionala studerandevårdsplanen, den regionala välfärdsplanen för äldre, den regionala planen för förebyggande av våld i nära relationer och familjevåld samt den regionala planen för förebyggande rusmedelsarbete. De underordnade planerna beskriver för sin del den regionala lägesbilden samt hur hälsa och välfärd inom ramen för temat i fråga främjas i samarbete med kommunerna, HUS och tredje sektorn.

För att främja hälsa och välfärd bland invånarna i Östra Nyland behövs ett starkt regionalt samarbete som sträcker sig över organisationsgränserna. Välfärdsplanen och de mål och åtgärder som angetts där behandlas och preciseras i de lagstadgade förhandlingar som ska

föras med kommunerna, tredje sektorn och HUS om främjande av hälsa och välfärd (6 och 7 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) och 14 § i lagen om välfärdsområden (611/2021)) samt i de regionala, multiprofessionella samarbetsgrupper som ska bildas. Meningen är att man i förhandlingarna kommer överens om samarbete och ansvarsfördelning mellan olika aktörer som främjar hälsa och välfärd.

Denna välfärdsplan har upprättats för åren 2023–2025. Man följer på årsbasis upp hur planen omsätts i handling, och den uppdateras i samarbete med kommunerna, tredje sektorn och HUS. I välfärdsberättelsen jämfördes situationen inom Östra Nylands välfärdsområde med medeltalet för hela landet eller med andra välfärdsområden, och på den grunden identifierade man vad som var bra vid Östra Nylands välfärdsområde och vad som i sin tur ingav bekymmer och äventyrade invånarnas hälsa och välfärd. Välfärdsplanens prioriteringsområden har angetts på grundval av det som utifrån indikatorerna vore viktigt att uppmärksamma i arbetet med att främja hälsa och välfärd inom Östra Nylands välfärdsområde. Östra Nylands välfärdsområde har tre centrala prioriterade områden när det gäller främjandet av hälsa och välfärd. De är:

1. God hälsa, arbets- och funktionsförmåga
2. Psykisk hälsa
3. Hälsosamma levnadsvanor

Planen har utformats utifrån en indelning i prioriteringsområden i tabellform för att göra det lättare för läsaren att bilda sig en uppfattning om helheten. Prioriteringsområdena behandlas i välfärdsplanen utgående från en indelning på basis av ålderssegmentering. För alla prioriteringsområdens vidkommande har man för varje ålderssegment angett målsättningar, åtgärder och god praxis som främjar dessa målsättningar samt indikatorer och uppföljningssätt för rapportering av situationen. Dessutom har man angett ansvarsinstanser och kontaktytor för arbetet med att uppfylla målen.

3.1 God hälsa, arbets- och funktionsförmåga

I prioriteringsområdet god hälsa, arbets- och funktionsförmåga läggs fokus på stärkandet av det multiprofessionella arbetet för att främja välfärd bland barn och unga, för att stödja sysselsättning och för att äldre personer konkret ska kunna klara sig självständigt. I det färiska regeringsprogrammet Ett starkt och engagerat Finland¹⁹ konstateras det att ett fungerande och hållbart välfärdssamhälle skapas med hjälp av verkningsfulla tjänster som främjar hälsa och välfärd. Det är i främjandet av hälsa och välfärd viktigt att tydliggöra arbetsfördelningen mellan välfärdsområdet och kommunerna och att stärka det multiprofessionella samarbetet i kontaktytstjänsterna. Det krävs ett vidsträckt samarbete bland annat för att förebygga utslagning bland unga människor. Det är en företeelse som orsakar bekymmer i Östra Nyland.

Ett annat stort bekymmer i Östra Nyland är långtidsarbetslösheten. Sysselsättningen har också lyfts fram som ett tema i regeringsprogrammet och där finns en uppmaning om att förnya arbetskraftsservicen genom samarbete mellan välfärdsområdet, kommunerna och FPA.

I regeringsprogrammet ingår dessutom en uppmaning om att utveckla tjänster för äldre i mera individuell och behovsanpassad riktning så att de ska utgöra ett stöd för att personen konkret ska klara sig och stärka likvärdigheten och uthålligheten bland närstående vårdarna.

Prioriteringsområde 1: God hälsa, arbets- och funktionsförmåga				
BARN OCH UNGA				
Mål	Åtgärder och god praxis	Uppföljningsindikatorer och uppföljningssätt	Ansvarsstans och kontaktytor	Status
Barns och ungas upplevelse av sitt hälsotillstånd förbättras	Multiprofessionellt, målinriktat samarbete för att främja barns och ungas välfärd	Upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt, % av eleverna i årskurs 4 och 5, eleverna i årskurs 8 och 9, 1:a och 2:a årets studerande i yrkesläroanstalter, 1:a och 2:a årets studerande i gymnasiet	Ansvarsstans: Barn-, ungdoms- och familjetjänsterna; Kontaktytor: Regionala styrgruppen för studerandevård	
		Det har/har inte utformats multiprofessionella åtgärder för främjande av barns välfärd	Ansvarsstans: Familie- och socialtjänsterna; Kontaktytor: kommunernas välfärdsgupper för barn och ungdomar, HUS	
		Regional plan för studerandevård	Ansvarsstans: Regionala styrgruppen för studerandevård	
		En skolpsykologs arbetsinsats per vecka delad på 100 elever (Hyte-koefficient)	Ansvarsstans: Barn-, ungdoms- och familjetjänsterna, regional plan för studerandevård	
	Täckningsgrad för omfattande hälsokontroller på barnrådgivningen	Täckningsgrad %-andel	Ansvarsstans: Barn-, ungdoms- och familjetjänsterna	
Marginaliseringen av unga och ungdomsarbetslösheten minskar	Det målinriktade, multiprofessionella samarbetet stärks så att man når ut till de ungdomar som hotas av marginalisering	18-24-åringar utan arbete, ej i utbildning, gör ej värvning, procent av åldersklassen. (Hyte-koefficient)	Ansvarsstans: Regionala styrgruppen för studerandevård och regionala arbetsgruppen för sysselsättning och integration; Kontaktytor: Kommunernas ungdomstjänster	
PERSONER I ARBETSFÖR ÅLDER				
Mål	Åtgärder och god praxis	Uppföljningsindikatorer och uppföljningssätt	Ansvarsstans och kontaktytor	Status
Färre långtidsarbetslösa	Främjande av sysselsättningen genom multiprofessionellt samarbete	Processbeskrivning av multiprofessionell bedömning av arbets- och funktionsförmågan har utformats och aktörerna har förbundit sig till den. Det görs möjligen en multiprofessionell plan för främjande av sysselsättningen.	Ansvarsstans: Regionalt nätverk för sysselsättning och integration; Kontaktytor: HUS	
	Aktörernas roller och ansvar fastställs	Processbeskrivning av multiprofessionell bedömning av arbets- och funktionsförmågan har utformats och aktörerna har förbundit sig till den. Det görs möjligen en multiprofessionell plan för främjande av sysselsättningen.	Ansvarsstans: Regionalt nätverk för sysselsättning och integration	
Förebyggande stöd för arbetsförmågan utvecklas i regionalt samarbete	Genomförande av systematisk journaliföring av arbetslösas hälsokontroller	Andelen genomförda hälsokontroller av arbetslösa i relation till det totala antalet arbetslösa (Hyte-koefficient)	Ansvarsstans: Hälsostationstjänsterna	
	Praxis för remisser till arbetslösas hälsokontroller för enhetligas	Enhetlig remisspraxis fastställd inom välfärdsområdet	Ansvarsstans: Regionala nätverket för sysselsättning och integration	
	Processen för bedömning av arbetsförmågan för enhetligas	Processbeskrivning utformad och processen förankrad	Ansvarsstans: Hälsostationstjänsterna, regionala nätverket för sysselsättning och integration	
		25-64-åringar som får utkomststöd under en lång tid, procent av åldersklassen. (Hyte-koefficient)	Ansvarsstans: Hälsostationstjänsterna, regionala nätverket för sysselsättning och integration	
DE ÄLDRE				
Mål	Åtgärder och god praxis	Uppföljningsindikatorer och uppföljningssätt	Ansvarsstans och kontaktytor	Status
Förbättrad förmåga för de äldre att konkret klara sig	Utreda möjligheterna att skapa en enhetlig verksamhetsmodell för att främja de äldres hälsa och välfärd	Verksamhetsmodell har tagits i bruk/inte tagits i bruk, regional välfärdplan för de äldre	Ansvarsstans: Tjänster för äldre, gemensamma hälso- och sjukvårdstjänsterna, nätverket av Hyte-koordinatorer	
	Den centraliserade, multiprofessionella kund- och servicehandledningen för de äldre för enhetligas	Utformats enhetlig verksamhetsmodell	Ansvarsstans: Servicehandledning för de äldre, nätverket av Hyte-koordinatorer	
Stödet för över 65-åringars närstående vårdare stärks välmående	Den görs en utredning om behovet av stöd för närstående vårdare och om närstående vårdarnas välmående	Utredningen gjord och åtgärder planerade	Ansvarsstans: Välfärdsområdets Hyte-team och FUJIK-tjänster; Kontaktytor: Tjänster för äldre	

3.2 Psykisk hälsa

I prioriteringsområdet psykisk hälsa läggs fokus på stärkandet av det multiprofessionella och branschövergripande arbetet, i synnerhet det förebyggande arbetet, så att barn, unga och familjer, personer i arbetsför ålder samt de äldre ska få det stöd de behöver i rätt tid. Ett orosmoment i Östra Nyland är särskilt det att regionen ligger i statistiktåten då det gäller måttlig eller svår ångest bland ungdomar, och varannan ung flicka är missnöjd med livet. Ungdomarna i regionen upplever också ensamhet, utanförskap och till och med våld i vardagen, och det upplevs som svårt att få hjälp.

Förebyggande och god vård av psykisk ohälsa och missbruksproblem är viktigt både med hänsyn till folkhälsan och ur nationalekonomisk synvinkel. I regeringsprogrammet Ett starkt och engagerat Finland¹⁹ betonas att psykisk ohälsa blivit allt vanligare i synnerhet bland unga, vilket kräver målmedvetna åtgärder, såsom att förbättra tillgången på social- och hälso- och sjukvårdstjänster i anslutning till psykisk ohälsa och missbruksproblem samt att förbättra tjänsternas verkningsfullhet. I programmet fäster man särskild uppmärksamhet vid det förebyggande mentalvårds- och missbruksarbetet i barns och ungdomars verksamhet samt

vid utvecklande av mentalvårdstjänster på basnivå, såsom verksamhetsmodellen Första linjens terapier.

Prioriteringsområde 2: Psykisk hälsa				
BARN OCH UNGA				
Mål	Åtgärder och god praxis	Uppföljningsindikatorer och uppföljningsätt	Ansvarsinstans och kontaktytor	Status
Barn, unga, och familjer får det stöd de behöver i rätt tid	De förebyggande tjänsterna för barn, unga och familjer stärks	Har inte fått tillträde till skolhälsovårdaren under terminen trots försök, % av studerandena; Har inte fått tillträde till skolkuratorn under terminen trots försök, % av studerandena;	Ansvarsinstans: Barn-, ungdoms- och familjetjänsterna, regionala styrgruppen för studerandevård	
	Verksamhetsmodellen Första linjens terapier	noja med ivret för omrädd, % av eleverna i årskurs 8 och 9, 1:a och 2:a årets studerande i yrkesläroanstalter, 1:a och 2:a årets studerande i gymnasiet	Ansvarsinstans: Projektet Finlands hållbara tillväxt, familje- och socialtjänsterna; Kontaktytor: HUS	
	Ungdomsstationen	Måttlig eller svår ångest, % av eleverna i årskurs 8 och 9, 1:a och 2:a årets studerande i yrkesläroanstalter, 1:a och 2:a årets studerande i gymnasiet	Ansvarsinstans: Mental- och missbrukarvården samt boendeservicen	
	Ökat stöd för föräldraskap	Har upplevt fysiskt våld från föräldrarnas sida eller någon annan som har hand om vårdnaden, %; Plan för förebyggande av våld i nära relationer	Ansvarsinstans: Arbetsgruppen för förebyggande av våld i nära relationer, familje- och socialtjänsterna	
	Modell för att ta upp en fråga till diskussion	Antal utbildningar	Ansvarsinstans: Regionala nätverket för förebyggande rusmedelsarbete; Kontaktytor: HUS Hyva Kierre-nätverk	
	Ökad kommunikation om tjänster med låg tröskel för barn och unga	Det utformas en plan för välfärdsområdet om Hyte-kommunikation	Ansvarsinstans: Välfärdsområdets Hyte-team och välfärdsområdets kommunikationsavdelning	
	Stärkande av det multiprofessionella målinriktade samarbetet	Regional välfärdsplan för barn och unga, regional plan för studerandevård	Ansvarsinstans: Regionala styrgruppen för studerandevård, familje- och socialtjänsterna; Kontaktytor: Utbildningsmyndigheten, HUS, övriga aktörer	

PERSONER I ARBETSFÖR ÅLDER				
Mål	Åtgärder och god praxis	Uppföljningsindikatorer och uppföljningsätt	Ansvarsinstans och kontaktytor	Status
Tidigt stöd upprätthåller god psykisk hälsa	Miniinterventioner i psykisk hälsa och att ta upp frågor till diskussion i all service	Deltagarna i utbildningarna i att ta upp ärenden till diskussion, journalföring av mininterventioner (antal)	Ansvarsinstans: Regionala nätverket för förebyggande rusmedelsarbete, Mental- och missbrukarvården; Kontaktytor: Företagshälsovården, gemensamma hälso- och sjukvårdstjänsterna, HUS Hyva Kierre-nätverk	
	Terapinavigatortas allmänt i bruk i hela regionen	Nyttjandegrad	Ansvarsinstans: Hälsostationstjänsterna, Mental- och missbrukarvården; Kontaktytor: HUS	
	Kompanjonskapshuset	Antalet aktörer vid Kompanjonskapshuset som stöder psykisk hälsa	Ansvarsinstans: Mental- och missbrukarvården; Kontaktytor: Övriga aktörer	

DE ÄLDRE				
Mål	Åtgärder och god praxis	Uppföljningsindikatorer och uppföljningsätt	Ansvarsinstans och kontaktytor	Status
De äldres psykiska välmående stöds och beaktas i olika livssituationer	Modell för att ta upp en fråga till diskussion	Deltagarna i utbildningarna i att ta upp ärenden till diskussion, journalföring av mininterventioner (antal)	Ansvarsinstans: Regionala nätverket för förebyggande rusmedelsarbete, tjänster för äldre, nätverket av Hyte-koordinatorer; Kontaktytor: HUS Hyva Kierre-nätverk	

3.3 Hälsosamma levnadsvanor

I prioriteringsområdet hälsosamma levnadsvanor är målet det att det ske en förbättring i fråga om barns, ungas, personers i arbetsför ålder och äldres hälsofärdigheter samt att dessa människor ska få stöd med att förändra sina levnadsvanor varaktigt.Handledning och råd erbjuds individer och grupper med utnyttjande också av digitala tjänster och egenvårdstjänster i multiprofessionellt och branschövergripande samarbete.

Det understryks i regeringsprogrammet Ett starkt och engagerat Finland¹⁹ att främjandet av motion och hälsa ska beaktas på ett förvaltningsövergripande sätt i kommunernas och välfärdsområdenas strategier. I programmet nämns bland annat att handledningen kring levnadsvanor och motionsrådgivningen i kommunerna och välfärdsområdena ska stärkas med utnyttjande av de möjligheter som den medicinska tekniken erbjuder samt att främjandet av familjemotion understöds och att rådgivning om familjemotion införs vid rådgivningsbyråerna.

Social- och hälsovårdsministeriet har tagit fram en kontrollista för handledning kring levnadsvanor. Det är ett redskap i planeringen och beredningen av kontaktytjänsterna för handledning kring levnadsvanor. Listan tydliggör definitionen av handledning kring levnadsvanor och servicekedjor. Välfärdsområdet har ansvar för den övergripande samordningen av handledning kring levnadsvanor. Handledning kring levnadsvanor innefattar mycket, bland annat motion, kost, sömnhälsa, rökfrihet, nikotinfrihet, förebyggande av

användning och minskning av beroendet av rusmedel samt tillvaratagande av kultur (kulturvälfärd).

Prioriteringsområde 3: Hälsosamma levnadsvanor

BARN OCH UNGA				
Mål	Åtgärder och god praxis	Uppföljningsindikatorer och uppföljningssätt	Ansvarsinstans och kontaktytor	Status
Ungdomars och barns hälsosamma vanor förbättras	Förebyggande och behandling av tobaks- och nikotinberoende. Mini-interventioner inom studerandevården och att ta upp frågor till diskussion.	Använt någon tobaksprodukt eller e-cigarett minst en gång, %	Ansvarsinstans: Barn-, ungdoms- och familjetjänsterna, regionala styrgruppen för studerandevård, nätverket av Hyte-koordinatorer, Regionala nätverket för förebyggande rusmedelsarbete; Kontaktytor: HUS Hyvä Kierre -nätverk	
	Kommunikationsavdelningen.	Det utformas en plan för välfärdsområdet om Hyte-kommunikation	Ansvarsinstans: Välfärdsområdets Hyte-team, välfärdsområdets kommunikationsavdelning	
	Utreds möjligheten att utforma en process för motionsrådgivning för barn och unga	Processbeskrivning har gjorts/inte gjorts	Ansvarsinstans: Barn-, ungdoms- och familjetjänsterna, regionala styrgruppen för studerandevård, nätverket av Hyte-koordinatorer	
	Främjande av sunda matvanor i enlighet med det åtgärdsställningstagande som avgetts av Statens näringsdelegation och bildande av ett kostnätverk	Strukturer för främjande av sunda matvanor har utformats/inte utformats, ansvarsinstans fastställt	Ansvarsinstans: Näringsplanerna, Barn-, ungdoms- och familjetjänsterna, regionala styrgruppen för studerandevård, övriga aktörer, nätverket av Hyte-koordinatorer; Kontaktytor: HUS Hyvä Kierre -nätverk	

PERSONER I ARBETSFÖR ÅLDER

Mål	Åtgärder och god praxis	Uppföljningsindikatorer och uppföljningssätt	Ansvarsinstans och kontaktytor	Status
Personer i arbetsför ålder får bättre hälsosamma vanor, viktkontroll stöds, rökfrihet uppmuntras, personer i arbetsför ålder motionerar i enlighet med rekommendationerna för hälsofrämjande fysisk aktivitet, drogfrihet stöds.	Det utformas en processbeskrivning av omfattande levnadsvanehandledning i enlighet med checklistan för levnadsvanehandledning	Processbeskrivning har gjorts/inte gjorts, en regional guide för levnadsvanehandledning har gjorts/påbörjats/inte gjorts	Ansvarsinstans: Gemensamma hälso- och sjukvårdstjänsterna, nätverket av Hyte-koordinatorer; Kontaktytor: HUS Hyvä Kierre -nätverk	
	Servicekedjan för regional motionerådgivning förhålls till, inkl. motionsremiss och -rådgivning	Antalet journalföringar av miniinterventioner inom motion (Hyte-koefficient), antal remisser	Ansvarsinstans: Nätverket av Hyte-koordinatorer, Kontaktytor: Kommunens idrottstjänster, övriga aktörer	
	Miniinterventioner inom motion	Antalet journalföringar av miniinterventioner inom motion (Hyte-koefficient)	Ansvarsinstans: Gemensamma hälso- och sjukvårdstjänsterna, nätverket av Hyte-koordinatorer	
	Främjande av sunda matvanor i enlighet med det åtgärdsställningstagande som avgetts av Statens näringsdelegation och bildande av ett kostnätverk, utse ansvarsinstans	Strukturer för främjande av sunda matvanor har utformats/inte utformats, ansvarsinstans fastställt	Ansvarsinstans: Näringsplanerna, gemensamma hälso- och sjukvårdstjänsterna, nätverket av Hyte-koordinatorer, övriga aktörer	
		Kostrekommendationer tas fram för alla åldersgrupper och för personer i behov av särskilt stöd	Ansvarsinstans: Näringsplanerna, gemensamma hälso- och sjukvårdstjänsterna, nätverket av Hyte-koordinatorer, övriga aktörer; Kontaktytor: HUS Hyvä Kierre -nätverk	
	Förebyggande och behandling av tobaks- och nikotinberoende (modell för att ta upp en fråga till diskussion), utse ansvarspersoner	Att ta upp tobaks- och nikotinberoende till diskussion är/är inte en del av omfattande levnadsvanehandledning, ansvarspersonerna utsetts	Ansvarsinstans: Gemensamma hälso- och sjukvårdstjänsterna, nätverket av Hyte-koordinatorer, övriga aktörer, regionala nätverket för förebyggande rusmedelsarbete; Kontaktytor: HUS Hyvä Kierre -nätverk	
	Mini-interventioner som gäller alkoholmissbruk och modell för att ta upp en fråga till diskussion	Genomförande av miniinterventioner som gäller alkoholmissbruk när drickandet medför skada eller en risk för skada. (Hyte-koefficient)	Ansvarsinstans: Gemensamma hälso- och sjukvårdstjänsterna, nätverket av Hyte-koordinatorer, regionala nätverket för förebyggande rusmedelsarbete övriga aktörer	
		Plan för förebyggande av våld i nära relationer	Ansvarsinstans: Arbetsgruppen för förebyggande av våld i nära relationer	
Välfärdsområdets kommunikation om främjande av hälsa och välfärd utökas t. ex. med hjälp av digitala servicebrickor		Det utformas en plan för välfärdsområdet om Hyte-kommunikation	Ansvarsinstans: Välfärdsområdets Hyte-team, välfärdsområdets kommunikationsavdelning	
	Diabetiker eller personer i riskgrupper får den kunskap och det stöd de behöver för egenvård	Diabetiker och personer som riskerar att insjukna i typ 2 diabetes erbjuds levnadsvanehandledning	Genomförandet av levnadsvanehandledningen för personer som riskerar att insjukna i typ 2 diabetes sker enligt rekommendationerna i God medicinsk praxis. (Hyte-koefficient)	Ansvarsinstans: Gemensamma hälso- och sjukvårdstjänsterna, nätverket av Hyte-koordinatorer; Kontaktytor: HUS, övriga aktörer
	Den diabetesrelaterade servicestegen förhålls till	Servicestegen beskrivs/inte beskrivs (också digitala tjänster beaktas)	Ansvarsinstans: Gemensamma hälso- och sjukvårdstjänsterna, nätverket av Hyte-koordinatorer	

DE ÄLDRE

Mål	Åtgärder och god praxis	Uppföljningsindikatorer och uppföljningssätt	Ansvarsinstans och kontaktytor	Status
Missbruksskadorna bland de äldre minskar	Modell för att ta upp en fråga till diskussion	Genomförande av miniinterventioner som gäller alkoholmissbruk när drickandet medför skada eller en risk för skada. (Hyte-koefficient)	Ansvarsinstans: Tjänster för äldre, nätverket av Hyte-koordinatorer, regionala nätverket för förebyggande rusmedelsarbete; Kontaktytor: HUS Hyvä Kierre -nätverk	
		Alkoholödlighet		
	Andelen personer som förbrukar för mycket alkohol, 65-åringar och äldre			
	Multiprofessionellt samarbete	Plan för förebyggande rusmedelsarbete	Ansvarsinstans: Regionala nätverket för förebyggande rusmedelsarbete	
De äldre rör på sig mera till vardags	Miniinterventioner inom motion	Antalet journalföringar av miniinterventioner inom motion (Hyte-koefficient)	Ansvarsinstans: Tjänster för äldre, nätverket av Hyte-koordinatorer	
	Utreds möjligheten att utforma en process för motionsrådgivning för äldre	Process för motionsrådgivning för äldre utformats / inte utformats	Ansvarsinstans: Nätverket av Hyte-koordinatorer	
Levnadsvanehandledningen av personer som riskerar att bli dementa stärks	Utreds möjligheten att ta i bruk antingen FINGER-verksamhetsmodellen eller någon motsvarande modell, och utreds samarbete med aktörer inom tredje sektorn	Verksamhetsmodellen eller samarbetsformen tagits i bruk / inte tagits i bruk	Ansvarsinstans: Nätverket av Hyte-koordinatorer	

Källor

1. Sotkanet-tietokanta. <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/index>
2. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Alueellinen hyvinvointikertomus. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/alueellinen-hyvinvointijohtaminen/alueellinen-hyvinvointikertomus> Läst 8.3.2023.
3. Tilastokeskus, Tunnuslukuja väestöstä alueittain. 31.12.2021.
4. Kototietokanta. https://kototietokanta.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Kototietokanta/Kototietokanta_vaesto_syntypera/001_koto_syntypera_vaesto_11km.px/- Läst 20.3.2023.
5. Sotokuva <https://sotokuva.fi/fi/#/chart?regionCategory=HYVINVOINTIALUE&freeze=false&sortByYear=false&absValue=false&munSortOrder=0&showMinAndMaxValues=false&showLowAndHighValues=false&showChartValues=true&previousView=chart>
6. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021
7. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2022. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/146010/URN_ISBN_978-952-343-947-4.pdf?sequence=1&isAllowed=y
8. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen strategia 2022–2026 [Itä-Uudenmaan-hyvinvointialueen-strategia-fi-final.pdf](https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/146010/URN_ISBN_978-952-343-947-4.pdf?sequence=1&isAllowed=y)
9. Kirjastotilasto. <https://tilastot.kirjastot.fi/?orgs=1&years=2022&stats=51%2C65#results>
10. Ympäristöhallinnon verkkopalvelu. <https://www.ymparisto.fi/fi/saasteettomuus-ja-ymparistoriskit/puhdas-ilma/ilman-epapuhtauksien-paastot-suomessa>
11. Liikennevahinkoportti. https://tilastoportaali.vakes.fi/SASVisualAnalyticsViewer/VisualAnalyticsViewer_guest.jsp?reportName=Liikennevahinkoportti&reportPath=/6.%20Julkinen/1.%20Liikenne/Raportit/&reportViewOnly=true&reportContextBar=true
12. Elinympäristön tietopalvelu Liiteri (SYKE). <https://liiteri.ymparisto.fi/>
13. Kulttuuritilasto (Tilastokeskus). https://pxhopea2.stat.fi/sahkoiset_julkaisut/kulttuuritilasto/html/suom0012.htm
14. Lohtander, M., Hätönen, H., Katainen, J., Lundkvist, T., Siira, T. & Hovi, A. 2021. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisarkkitehtuuri. Sosiaali- ja terveysministeriö. https://stm.fi/documents/1271139/48496181/Hyvinvoinnin+ja+terveyden+edist%C3%A4mise+n+kokonaisarkkitehtuuri_2021_11.pdf/1ee1af2c-84a0-67fd-b39a-ce343a6939d4/Hyvinvoinnin+ja+terveyden+edist%C3%A4misen+kokonaisarkkitehtuuri_2021_11.pdf?t=1640004797802
15. Majlander, S., Kilpeläinen, K. & Tuunainen, S. 2022. Väestöryhmät, joiden tilanne heikkeni koronaepidemian aikana. Miten ottaa huomioon haavoittuvassa asemassa olevat hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä? Suomen kestävän kasvun ohjelma. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, työpaperi 61/2022.
16. Itä-Uudenmaan väestökehitys 2010–2021. Tilastoraportti. 27.1.2023. Tilastokeskus.
17. Diabetesliitto. 2023. Hyvinvointialueen raportti Itä-Uusimaa. https://www.diabetes.fi/files/22362/Itä-Uusimaan_hyvinvointialueraportti_2023.pdf

18. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2023. Kansallinen terveysindeksi 2019–2021. Tilastoraportti 30/2023.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/146672/Tilastoraportti%2030_2023_Terveysindeksi_julkaisu_s.pdf?sequence=1&isAllowed=y

19. Valtioneuvosto. 2023. Neuvottelutulos hallitusohjelmasta 16.6.2023. Vahva ja välittävä Suomi.

<https://valtioneuvosto.fi/documents/10184/158702198/Neuvottelutulos+hallitusohjelmasta+16.6.2023.pdf/2feb7a7-d5a1-6f17-df2d-95561de7a6de/Neuvottelutulos+hallitusohjelmasta+16.6.2023.pdf?t=1686924779616>

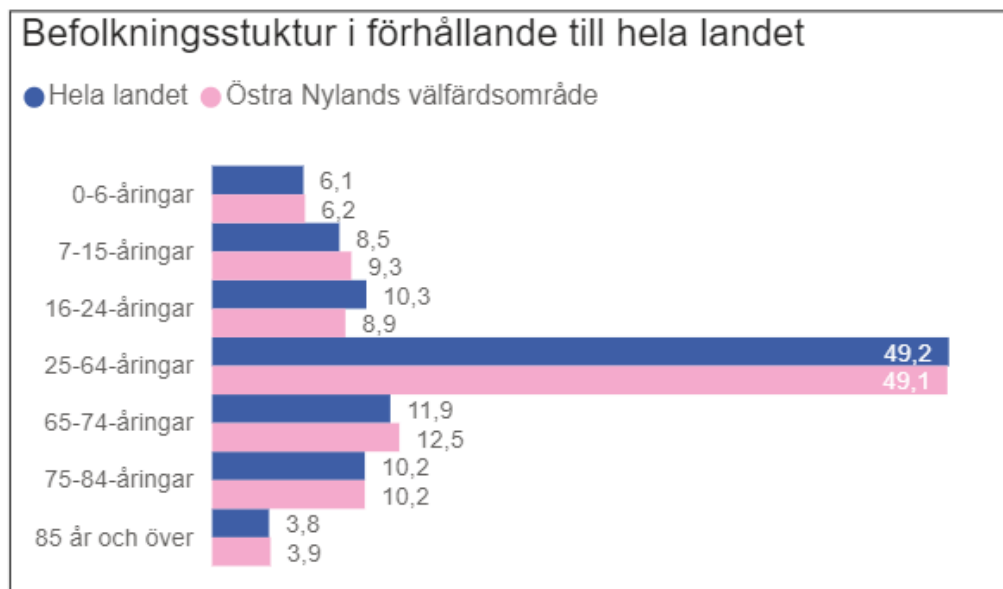
Bilaga

Minimiinformationsindikatorer i den regionala välfärdsrapporten, utkast till en förordning
3.10.2022

<https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/tieto-ja-toimintamallit/hyvinvointikertomusten-vahimmaistietosisalto>

Tillståndet för välbefinnande

1. Åldersspecifik befolkningsprognos 2030

2. Familjer med bara en förälder, % av barnfamiljerna

Familjer med bara en förälder, % av barnfamiljerna 21,9 % (2021)
(Hela landet 23,3 %)¹

3. Barnfamiljer som fått utkomststöd, % av barnfamiljerna

Barnfamiljer som fått utkomststöd, % av barnfamiljerna 7,6 % (2021)
(Hela landet 9,4 %)¹

4. Familjer som omfattats av hemservice inom servicen för barnfamiljer, % av barnfamiljerna, tjänster finansierade av kommuner

Familjer som omfattats av
hemservice inom servicen för
barnfamiljer, % av
barnfamiljerna, tjänster
finansierade av kommuner
4,1 %
(2021)
(Hela landet 2,4 %)¹

5. Andel barn och ungdomar med utländskt ursprung i olika åldersgrupper

	Totalt				
	Personer med utländsk bakgrund totalt				
	2022				
	Antal personer				
	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24
TOTALT					
HELA LANDET	30 536	34 280	30 719	27 661	31 947
HVA01 Östra Nylands välfärdsområde	344	436	440	388	342

6. 25-64-åriga långvariga mottagare av utkomststöd, % av befolkningen i samma ålder

25 - 64-åriga långvariga
mottagare av utkomststöd,
% av befolkningen i samma
ålder **1,9 %**
(2021)
(Hela landet 2,7 %)¹

7. Svårsysselsatta (strukturell arbetslöshet), % av 15 - 64-åringarna

		2020	2021	2022
Östra Nylands välfärdsområde	totalt	4,1	5,3	4,6
Hela landet		4,6	5,3	4,5

8. Utländska arbetslösa arbetssökande, % av utländska arbetskraften

Utländska arbetslösa
arbetssökande, % av
utländska arbetskraften
24,5 %
(2020)
(Hela landet 24,3 %)¹

9. Ensamboende i åldrarna 75 år och över, % av bostadsbefolkningen i samma ålder

Ensamboende i åldrarna
75 år och över, % av
bostadsbefolkningen i
samma ålder **43,0 %**
(2021)
(Hela landet 45,8 %)¹

10. 12-åringar med friska tänder, % av jämnåriga som varit på granskning vid
munhälsovården

12-åringar med friska
tänder, % av jämnåriga som
 varit på granskning vid
munhälsovården
80,8 %
(2021)
(Hela landet 61,6 %)¹

11. Förekomsten (%) av fetma bland 2 - 16-åringar

			2021
Förekomsten (%) av fetma bland 13 - 16-åringar info ind. 3236	Hela landet	totalt	7,6
	Askola		9,3
	Lapträsk		10,5
	Lovisa		8,2
	Mörskom		6,4
	Pukkila		4,0
	Sibbo		4,2
	Förekomsten (%) av fetma bland 2 - 6-åringar info ind. 3232	Hela landet	
Askola			4,9
Lapträsk			2,8
Lovisa			6,3
Mörskom			5,0
Pukkila			3,4
Sibbo			3,7
Förekomsten (%) av fetma bland 7 - 12-åringar info ind. 3234		Hela landet	
	Askola		5,5
	Lapträsk		11,5
	Lovisa		6,6
	Mörskom		7,7
	Pukkila		4,2
	Sibbo		5,2

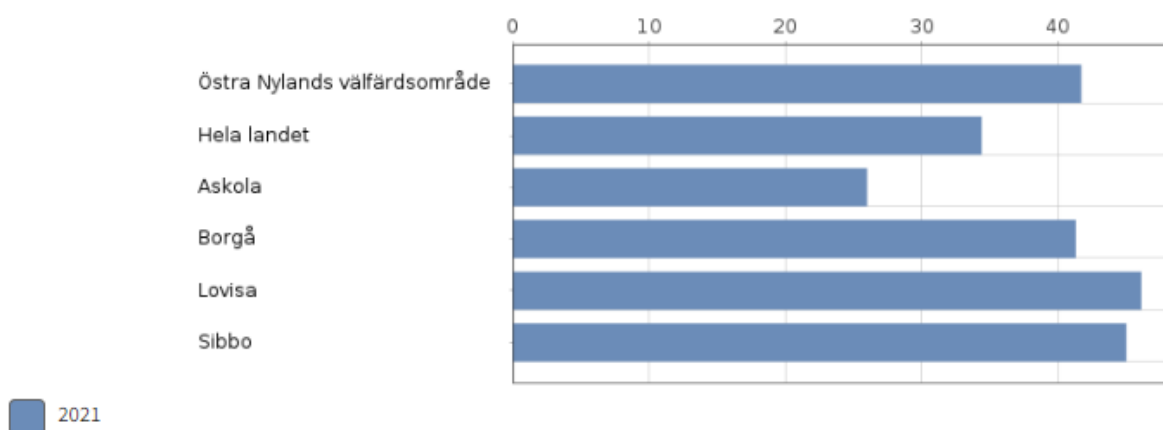
12. Övervikt, % av eleverna i årskurs 8 och 9

Övervikt, % av
eleverna i årskurs 8
och 9
17,8 %
(2021)
(Hela landet 18 %)¹

13. Äter inte skollunch dagligen, % av eleverna i årskurs 8 och 9

Äter inte skollunch dagligen,
% av eleverna i årskurs 8
och 9
41,7 %
(2021)
(Hela landet 34,4 %)¹

Äter inte skollunch dagligen, % av eleverna i årskurs 8 och 9 Info ind. 3904

14. Använder dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett, % av eleverna i årskurs 4 och 5, eleverna i årskurs 8 och 9, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet och eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter

			2019	2021
Använder dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2017-) info ind. 4732	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	5,0	4,2
	Hela landet		6,4	4,7
	Askola			2,6
	Borgå		5,2	4,1
	Lovisa		3,8	6,1
	Sibbo		6,3	4,3
Använder dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter (2017-) info ind. 4731	Östra Nylands välfärdsområde		29,6	21,5
	Hela landet		30,1	26,3
	Askola		40,8	29,8
	Borgå		28,3	20,3
	Lovisa			
	Sibbo		25,6	20,5
Använder dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-) info ind. 4730	Östra Nylands välfärdsområde		7,2	7,3
	Hela landet		9,0	7,6
	Askola		11,7	4,7
	Borgå		6,0	7,2
	Lovisa		13,8	9,0
	Sibbo		5,7	7,4
Har minst en gång använt någon slags tobaksprodukter eller e-cigarett, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4823	Östra Nylands välfärdsområde		5,4	4,1
	Hela landet		4,6	3,5
	Askola		6,7	6,0
	Borgå		5,2	4,7
	Lovisa		5,9	4,0
	Sibbo		5,8	2,6

15. Andelen personer som röker dagligen (%), efter utbildningskategori

			2018	2019	2020
Andelen personer som röker dagligen (%), hög utbildning info ind. 4410	Östra Nylands välfärdsområde	totalt			8,4
	Hela landet		5,9	7,0	5,3
Andelen personer som röker dagligen (%), låg utbildning info ind. 4408	Östra Nylands välfärdsområde				15,5
	Hela landet		17,6	15,2	15,4
Andelen personer som röker dagligen (%), medelhög utbildning info ind. 4409	Östra Nylands välfärdsområde				8,9
	Hela landet		10,7	8,9	8,5

16. Andelen personer (%) som motionerar för lite enligt rekommendationen om hälsomotion, efter utbildningskategori

			2020
Andelen personer (%) som motionerar för lite enligt rekommendationen om hälsotion, hög utbildning info ind. 5532	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	53,4
	Hela landet		56,4
Andelen personer (%) som motionerar för lite enligt rekommendationen om hälsotion, låg utbildning info ind. 5533	Östra Nylands välfärdsområde		67,9
	Hela landet		64,6
Andelen personer (%) som motionerar för lite enligt rekommendationen om hälsotion, medelhög utbildning info ind. 5531	Östra Nylands välfärdsområde		61,4
	Hela landet		59,5

17. Andelen feta personer (kroppsmasseindex BMI ≥ 30 kg/m²) (%), efter utbildningskategori

			2018	2019	2020
Andelen feta personer (kroppsmasseindex BMI ≥ 30 kg/m ²) (%), hög utbildning info ind. 4465	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	23,2		
	Hela landet		16,7	17,6	18,1
Andelen feta personer (kroppsmasseindex BMI ≥ 30 kg/m ²) (%), låg utbildning info ind. 4463	Östra Nylands välfärdsområde		30,5		
	Hela landet		24,1	23,7	26,1
Andelen feta personer (kroppsmasseindex BMI ≥ 30 kg/m ²) (%), medelhög utbildning info ind. 4464	Östra Nylands välfärdsområde		23,6		
	Hela landet		19,5	19,9	21,2

18. Andelen personer som dricker för mycket alkohol (AUDIT-C) (%)

Andelen personer som dricker för mycket alkohol (AUDIT-C) (%)
28,8 %
(2020)
(Hela landet 31,2 %)¹

19. Alkoholrelaterade dödsfall, antalet förlorade levnadsår (PYLL) i åldern 25-80 år / 100 000 i samma åldersgrupp, låginkomsttagare

		2019	2020	2021
Östra Nylands välfärdsområde	totalt	3 040	3 039	2 895
Hela landet		3 145	3 150	3 021

20. Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 4 och 5, eleverna i årskurs 8 och 9, eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet

			2019	2021
Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet info ind. 3916	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	23,7	30,9
	Hela landet		21,2	26,5
Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter info ind. 3931	Östra Nylands välfärdsområde		28,8	32,3
	Hela landet		23,2	27,9
Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4817	Östra Nylands välfärdsområde		10,7	12,1
	Hela landet		9,0	10,8
Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 8 och 9 info ind. 286	Östra Nylands välfärdsområde		24,4	30,5
	Hela landet		20,9	25,7

21. Andelen personer som upplever att den egna hälsan är högst medelmåttig (%), efter utbildningskategori

			2018	2020
Andelen personer som upplever att den egna hälsan är högst medelmåttig (%), hög utbildning info ind. 4339	Östra Nylands välfärdsområde	totalt		26,8
	Hela landet		25,6	27,4
Andelen personer som upplever att den egna hälsan är högst medelmåttig (%), låg utbildning info ind. 4337	Östra Nylands välfärdsområde			44,6
	Hela landet	40,0		43,3
Andelen personer som upplever att den egna hälsan är högst medelmåttig (%), medelhög utbildning info ind. 4338	Östra Nylands välfärdsområde			31,9
	Hela landet	29,5		34,5

22. THL:s sjuklighetsindex, åldersstandardiserat (-2021)

år 2019–2021	Östra Nyland
Det Nationella hälsoindexet	90.6
Cancerindex	103.0
Index för kranskärlssjukdomar	95.0
Index för cerebrovasculära sjukdomar	96.7
Index för sjukdomar i muskuloskeletala systemet	86.2
Index för mental hälsa	79.5
Index för alkoholrelaterade sjukdomar	103.6
Diabetesindex	97.2
Index för lungsjukdomar	98.0
Index för minnessjukdomar	97.1

23. Klamydiainfektioner / 100 000 invånare

Klamydiainfektioner / 100 000 invånare 213 (2018) (Hela landet 269) ¹
--

24. Måttlig eller svår ångest, % av eleverna i årskurs 8 och 9, eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet

			2017	2019	2021
Måttlig eller svår ångest, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet info ind. 337	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	13,3	14,3	24,2
	Hela landet		12,6	13,9	21,5
Måttlig eller svår ångest, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter info ind. 346	Östra Nylands välfärdsområde		11,2	10,9	14,8
	Hela landet	10,6	11,1	16,6	
Måttlig eller svår ångest, % av eleverna i årskurs 8 och 9 info ind. 328	Östra Nylands välfärdsområde		14,0	14,8	21,9
	Hela landet	12,2	12,9	19,4	

25. Andelen personer som upplever betydande psykisk påfrestning (%), efter utbildningskategori

			2020
Andelen personer som upplever betydande psykisk påfrestning (%), hög utbildning info ind. 4360	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	11,5
	Hela landet		12,6
Andelen personer som upplever betydande psykisk påfrestning (%), låg utbildning info ind. 4358	Östra Nylands välfärdsområde		16,1
	Hela landet		16,9
Andelen personer som upplever betydande psykisk påfrestning (%), medelhög utbildning info ind. 4359	Östra Nylands välfärdsområde		12,6
	Hela landet		12,1

26. Personer som fått invalidpension på grund av psykisk störning eller beteenderubbning, % av i åldrarna 18–34 år

Personer som fått invalidpension på grund av psykisk störning eller beteenderubbning, % av i åldrarna 18 - 34 år **1,6 %** (2021) (Hela landet 1,8 %)¹

27. Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 4 och 5, eleverna i årskurs 8 och 9, eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet

			2019	2021
Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2017-) info ind. 4702	Östra Nylands välfärdsområde	män	82,0	78,9
		kvinnor	65,1	55,8
	Hela landet	män	81,1	78,2
		kvinnor	70,1	61,9
Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter (2017-) info ind. 4701	Östra Nylands välfärdsområde	män	83,1	72,8
		kvinnor	64,3	56,7
	Hela landet	män	82,1	79,0
		kvinnor	67,7	60,0
Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4811	Östra Nylands välfärdsområde	män	92,6	87,8
		kvinnor	88,4	81,0
	Hela landet	män	91,8	88,9
		kvinnor	87,2	81,5
Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-) info ind. 4700	Östra Nylands välfärdsområde	män	84,7	76,4
		kvinnor	63,9	52,8
	Hela landet	män	84,1	80,8
		kvinnor	67,0	56,8

28. Andelen personer som upplever god livskvalitet (EuroHIS-8) (%)

Andelen personer som upplever god livskvalitet (EuroHIS-8) (%) **56,6 %** (2020) (Hela landet 56,3 %)¹

29. Andelen personer som upplever att den egna arbetsförmågan är nedsatt (%), 20–74-åringar, efter utbildningskategori

			2019	2020
Andelen personer som upplever att den egna arbetsförmågan är nedsatt (%), 20 - 74-åringar, hög utbildning (2013 - 2020) <small>info ind. 4255</small>	Östra Nylands välfärdsområde	totalt		18,4
	Hela landet		25,0	23,8
Andelen personer som upplever att den egna arbetsförmågan är nedsatt (%), 20 - 74-åringar, låg utbildning (2013 - 2020) <small>info ind. 4253</small>	Östra Nylands välfärdsområde			41,2
	Hela landet		34,6	37,5
Andelen personer som upplever att den egna arbetsförmågan är nedsatt (%), 20 - 74-åringar, medelhög utbildning (2013 - 2020) <small>info ind. 4254</small>	Östra Nylands välfärdsområde			24,9
	Hela landet		26,4	26,9

30. Invalidpensionstagare, % av 16–64-åringarna

Invalidpensionstagare, %
av 16 - 64-åringarna
4,5 %
(2021)
(Hela landet 5,5 %) ¹

31. Andelen personer som har stora svårigheter att springa en sträcka på 100 meter (%), 20–64-åringar

Andelen personer som har
stora svårigheter att springa en
sträcka på 100 meter (%), 20 -
64-åringar
11,6 %
(2020)
(Hela landet 9,7 %) ¹

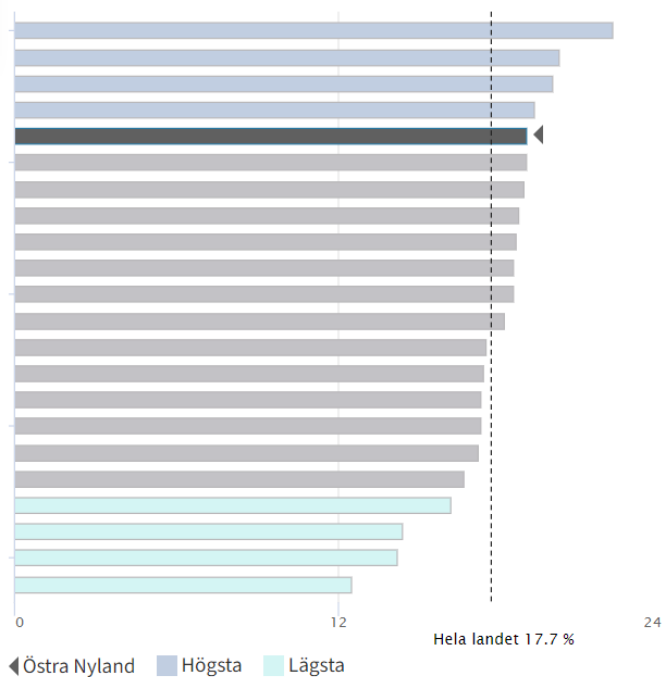
32. Andelen personer som har stora svårigheter att gå en sträcka på 500 meter (%), 65 år och äldre

Östra Nyland

19,0 %

ÅR 2020

Jämförelse av välfärdsområde

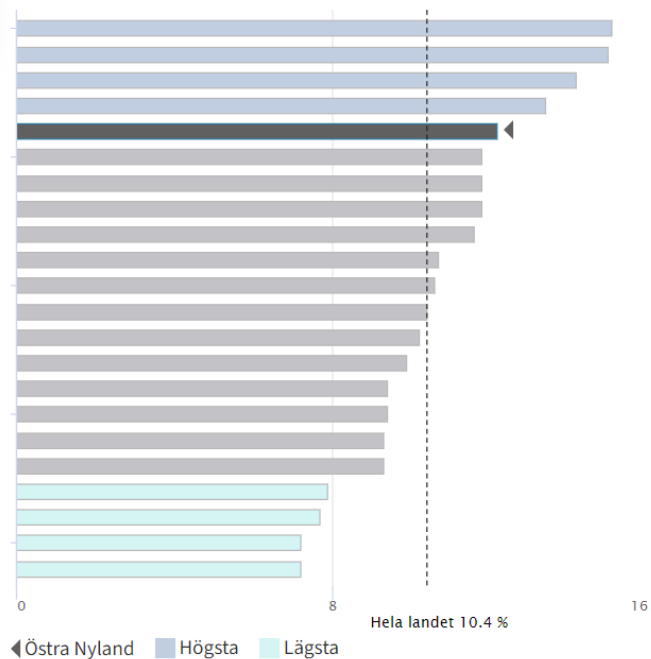
33. Andelen personer (%) som upplever stora svårigheter att ta hand om sig själv (%), 75 år och äldre

Östra Nyland

12,2 %

ÅR 2020

Jämförelse av välfärdsområde

34. Andelen personer som inte får tillräckligt med hjälp (%), 75 år och äldre

Andelen personer som inte får tillräckligt med hjälp (%), 75 år och äldre
11,5 %
 (2020)
 (Hela landet 10,8 %)¹

35. Känner sig ensam, % av eleverna i årskurs 4 och 5, eleverna i årskurs 8 och 9, eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet

			2019	2021
Känner sig ensam, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2017-) info ind. 4714	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	12,3	17,0
	Hela landet		11,7	17,8
Känner sig ensam, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter (2017-) info ind. 4713	Östra Nylands välfärdsområde		8,5	15,4
	Hela landet		10,9	17,0
Känner sig ensam, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4816	Östra Nylands välfärdsområde		2,5	3,8
	Hela landet		3,4	4,0
Känner sig ensam, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-) info ind. 4712	Östra Nylands välfärdsområde		12,0	19,5
	Hela landet		10,7	15,9

36. Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen eller klassgemenskapen, % av eleverna i årskurs 4 och 5, eleverna i årskurs 8 och 9, eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet

			2019	2021
Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2017-) info ind. 4705	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	12,2	13,8
	Hela landet		10,3	12,8
Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter (2017-) info ind. 4704	Östra Nylands välfärdsområde		8,0	9,0
	Hela landet		6,7	7,8
Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4812	Östra Nylands välfärdsområde		3,1	5,2
	Hela landet		3,6	4,0
Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-) info ind. 4703	Östra Nylands välfärdsområde		11,6	12,3
	Hela landet		11,7	12,6

37. Svårigheter att diskutera med föräldrarna, % av eleverna i årskurs 4 och 5, eleverna i årskurs 8 och 9, eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet

			2019	2021
Svårigheter att diskutera med föräldrarna, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet info ind. 338	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	5,8	6,3
	Hela landet		5,1	6,4
Svårigheter att diskutera med föräldrarna, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter info ind. 347	Östra Nylands välfärdsområde		9,5	9,0
	Hela landet		6,1	7,3
Svårigheter att diskutera med föräldrarna, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4831	Östra Nylands välfärdsområde		3,0	4,2
	Hela landet		2,3	2,6
Svårigheter att diskutera med föräldrarna, % av eleverna i årskurs 8 och 9 info ind. 329	Östra Nylands välfärdsområde		8,2	10,0
	Hela landet		6,6	7,9

38. Personer som riskerar att marginaliseras (inte i arbete, studerar inte, inte i beväringstjänst) i åldern 18 - 24-år, % av jämnåriga

Personer som riskerar att marginaliseras (inte i arbete, studerar inte, inte i beväringstjänst) i åldern 18 - 24-år, % av jämnåriga
17,6 %
 (2021)
 (Hela landet 15,4 %)¹

39. Andelen personer som känner sig ensamma (%)

Andelen personer som känner sig ensamma (%) **9,3 %**
 (2020)
 (Hela landet 10,5 %)¹

40. Andelen personer som aktivt deltar i organisationsverksamhet eller motsvarande (%), 20 - 64-åringar

Andelen personer som aktivt deltar i organisationsverksamhet eller motsvarande (%), 20 - 64-åringar **23,5 %**
 (2020)
 (Hela landet 23,5 %)¹

41. Utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av eleverna i årskurs 4 och 5, eleverna i årskurs 8 och 9, eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet

			2019	2021
Utsatts för fysisk våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2019-) info ind. 4957	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	9,0	8,7
	Hela landet		7,3	7,9
Utsatts för fysisk våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter (2019-) info ind. 4958	Östra Nylands välfärdsområde		7,9	5,4
	Hela landet		6,8	6,7
Utsatts för fysisk våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2019-) info ind. 4956	Östra Nylands välfärdsområde		13,5	13,5
	Hela landet		11,8	12,5
Utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2019-) info ind. 4890	Östra Nylands välfärdsområde		13,1	15,9
	Hela landet		12,5	15,1

42. Patienter i åldrarna 0–6 år, 7–14 år, 15–24 år som fått sjukhusvård till följd av skador och förgiftningar / 10 000 personer i samma åldrar

			2020	2021
Patienter i åldrarna 0 - 6 år som fått sjukhusvård till följd av skador och förgiftningar / 10 000 personer i samma åldrar info ind. 3025	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	36,8	34,2
	Hela landet		66,6	60,7
			2020	2021
Patienter i åldrarna 7 - 14 år som fått sjukhusvård till följd av skador och förgiftningar / 10 000 i samma åldrar info ind. 3027	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	39,0	50,2
	Hela landet		63,4	64,4
			2020	2021
Patienter i åldrarna 15 - 24 år som fått sjukhusvård till följd av skador och förgiftningar / 10 000 i samma åldrar info ind. 3029	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	73,5	53,9
	Hela landet		75,2	71,3

43. Patienter som fått sjukhusvård till följd av skador och förgiftningar / 10 000 invånare

Patienter som fått sjukhusvård till följd av skador och förgiftningar / 10 000 invånare **84,7 %** (2021)
(Hela landet 101,7 %)¹

44. Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som otryggt (%)

Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som otryggt (%) **3,7 %** (2020)
(Hela landet 3,0 %)¹

45. Höftfraktur hos personer i åldrarna 65 år och över, % av befolkningen i samma ålder

Höftfraktur hos personer i åldrarna 65 år och över, % av befolkningen i samma ålder **0,6 %** (2021)
(Hela landet 0,6 %)¹

Åtgärder som vidtagits inom Sote-tjänsterna

46. Barnet / den unga har genomgått en högklassig hälsoundersökning, % av eleverna i årskurs 4 och 5 och i årskurs 8 och 9

			2019	2021
Barnet har genomgått en högklassig hälsoundersökning, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4843	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	45,2	49,1
	Hela landet		51,5	52,0
Den unga har genomgått en högklassig hälsoundersökning, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-) info ind. 4808	Östra Nylands välfärdsområde		59,2	54,3
	Hela landet		64,4	60,5

47. Procentandelen av skolor där lärarens skriftliga bedömning om hur eleven klarar sig och mår i skolan ingår i den omfattande hälsoundersökningen

		2019	2021
Östra Nylands välfärdsområde	totalt	46	33
Hela landet		65	65

48. Läkardimensionering i skolhälsovården elever / årsverke

Läkardimensionering i skolhälsovården elever / årsverke
3881 oppilasta
 (2021)
 (Hela landet 3529 elever)¹

49. Barnrådgivning, 0 - 6-åringar / hälsovårdarnas årsverke

Barnrådgivning, 0 - 6-åringar / hälsovårdarnas årsverke
255
 (2021)
 (Hela landet 318)¹

50. Bedömning av stödbehovet hos barn som inte deltar i 4-års hälsoundersökningar på barnrådgivningen

Nej

51. Bedömning av stödbehovet hos elever i årskurs 8 som inte deltar i hälsoundersökningar på skolhälsovården

Nej

52. Vaccinationstäckning för mässling, scharlakansfeber och röda hund, första dosen

Vaccinationstäckning för mässling, scharlakansfeber och röda hund, första dosen
94,1 %
 (2023)
 (Hela landet 93,6 %)¹

53. Råd och handledning om fysisk aktivitet, % av primärvårdskunder

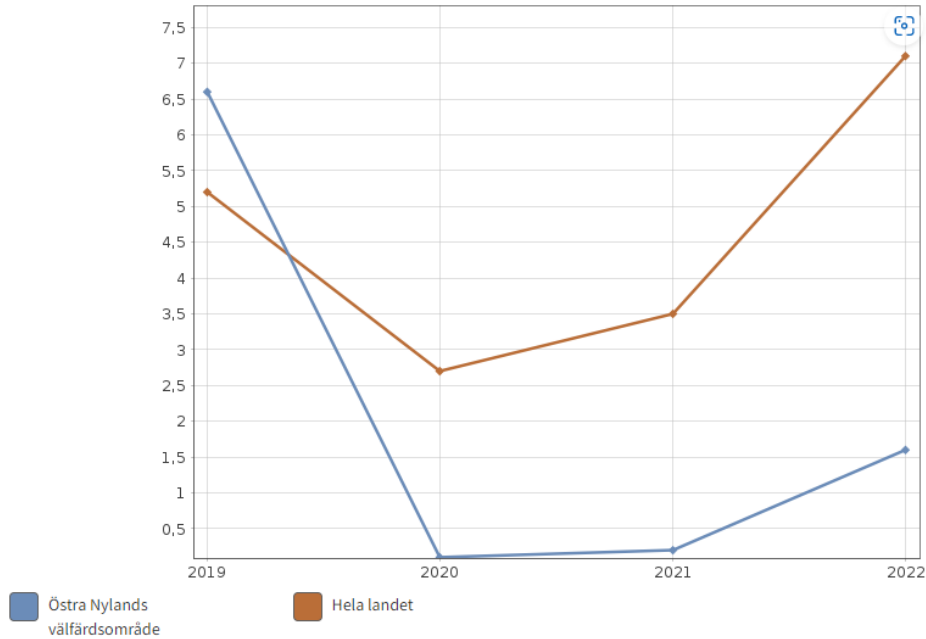
Nej

54. Kostrådgivning för upprätthållande av hälsa, % av primärvårdskunder

Nej

55. Hälsoundersökningar av arbetslösa, % av alla arbetslösa

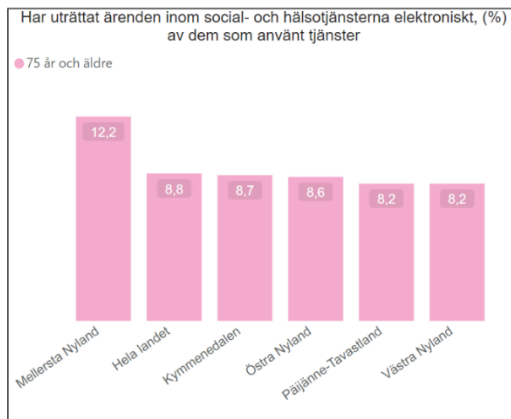
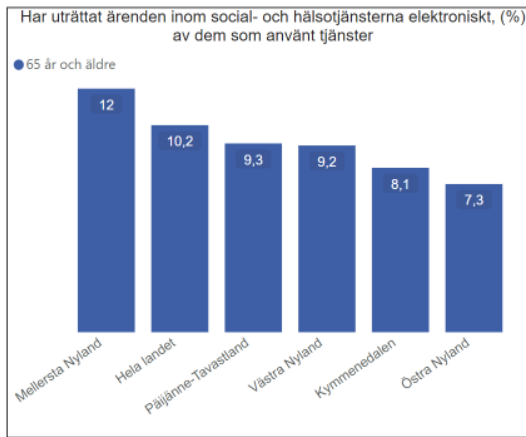
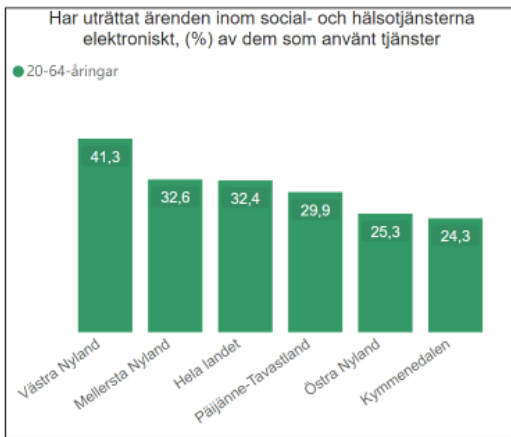
Hälsoundersökningar av arbetslösa, % av alla arbetslösa [info ind. 5274](#)

56. Andelen personer som fått otillräckliga tjänster på läkarmottagningen, (%) av dem som behövt tjänster, 20 år och äldre, efter utbildningskatergori

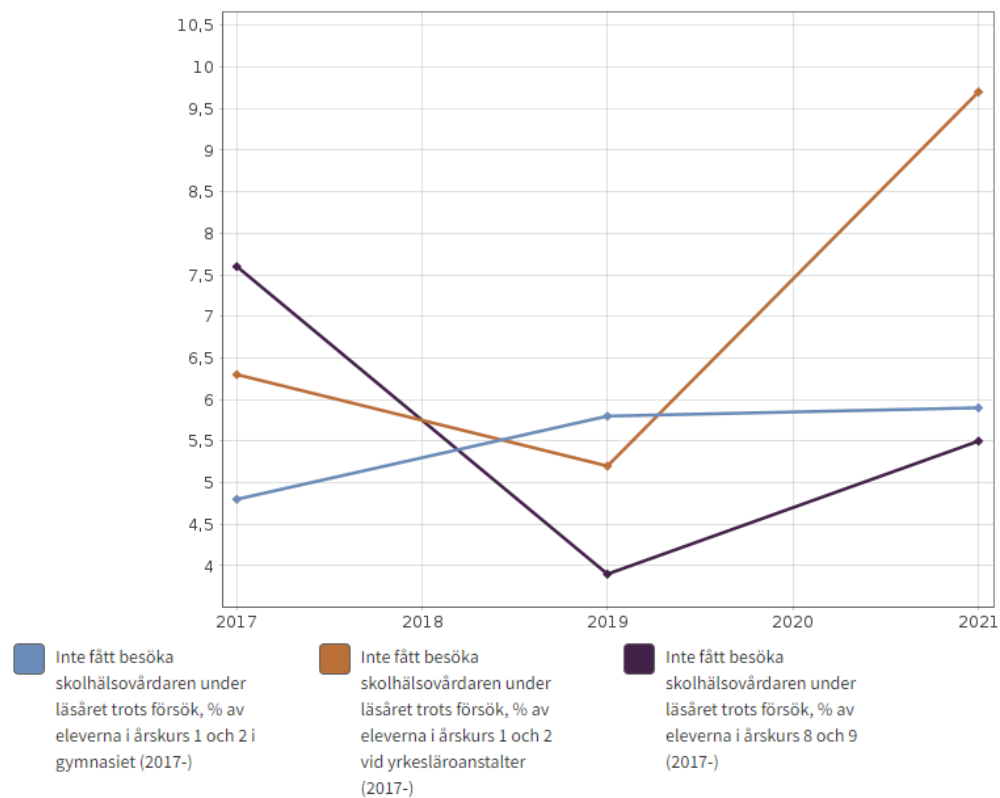
			2020
Andelen personer som fått otillräckliga tjänster på läkarmottagningen, (%) av dem som behövt tjänster, hög utbildning (2018-) info ind. 5167	Östra Nylands välfärdsområde	totalt	19,5
	Hela landet		18,9
Andelen personer som fått otillräckliga tjänster på läkarmottagningen, (%) av dem som behövt tjänster, låg utbildning (2018-) info ind. 5165	Östra Nylands välfärdsområde		21,5
	Hela landet		21,7
Andelen personer som fått otillräckliga tjänster på läkarmottagningen, (%) av dem som behövt tjänster, medelhög utbildning (2018-) info ind. 5166	Östra Nylands välfärdsområde		16,8
	Hela landet		18,0

57. Har utträttat ärenden inom social- och hälsotjänsterna elektroniskt, (%) av dem som använt tjänster

Verksamhet som utförs inom andra sektorer än sote

58. Inte fått besöka skolhälsovårdaren under läsåret trots försök, % av eleverna i årskurs 8 och 9, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet, eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter

59. Inte fått besöka skolkuratorn under läsåret trots försök % av eleverna i årskurs 8 och 9, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet, eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter

		2017	2019	2021
Inte fått besöka skolkuratorn under läsåret trots försök, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2017-) info ind. 4807	Östra Nylands välfärdsområde			
	Hela landet	7,1	7,0	8,0
Inte fått besöka skolkuratorn under läsåret trots försök, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter (2017-) info ind. 4806	Östra Nylands välfärdsområde	15,0		15,4
	Hela landet	9,9	8,5	9,2
Inte fått besöka skolkuratorn under läsåret trots försök, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-) info ind. 4805	Östra Nylands välfärdsområde	8,4	5,0	9,5
	Hela landet	8,8	8,0	9,5

60. En granskning av hur man främjar en sund och trygg skolmiljö och en välmående skolgemenskap görs vart tredje år i grundskolan, % av kommunens skolor

En granskning av hur man främjar en sund och trygg skolmiljö och en välmående skolgemenskap görs vart tredje år i grundskolan, % av kommunens skolor
86 %
 (2022)
 (Hela landet 80 %)¹

61. Tillgänglighet till museer och teatrar som administreras på heltid inom 3/10/20 km från hemmet, % av befolkningen

Tillgänglighet till museer och teatrar som administreras på heltid inom 3 km från hemmet, % av befolkningen 62,8 % (2021)¹³

Tillgänglighet till museer och teatrar som administreras på heltid inom 10 km från hemmet, % av befolkningen 89,8 % (2021)¹³

Tillgänglighet till museer och teatrar som administreras på heltid inom 20 km från hemmet, % av befolkningen 98,9 % (2021)¹³

62. Antalet kulturundervisningstimmar i medborgarinstitut/1000 invånare

Nej

63. Fysiska besök på biblioteken / invånare

Fysiska besök på biblioteken / invånare **6,24** (2022)
(Hela landet 7,38)⁹

64. Totalutlåning av böckerna / invånare

Totalutlåning av böckerna/ invånare **12,14** (2022)
(Hela landet 14,45)⁹

65. Lokala idrottsanläggningar och -parker

Indikator: Lokala idrottsanläggningar och -parker i kommunerna i Östra Nyland (jämförelse Salla med 70 idrottsanläggningar/1000 invånare och Saltvik med 0,54 idrottsanläggningar/1000 invånare)

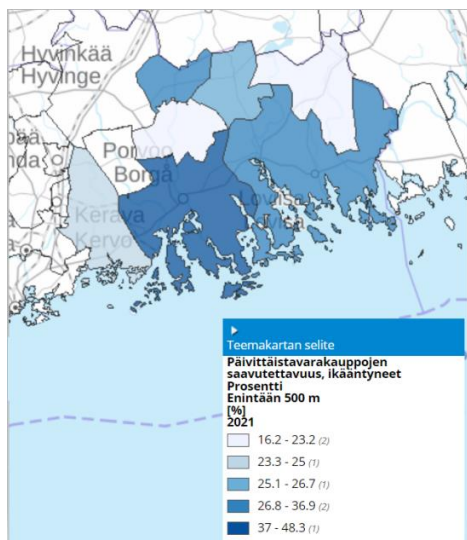
66. Trångbodda bostadshushåll med barn, % av alla bostadshushåll med barn

Trångbodda bostadshushåll med barn, % av alla bostadshushåll med barn **26,3 %** (2021)
(Hela landet 28,1 %) ¹

67. Trafikolycksoffer per 1000 invånare

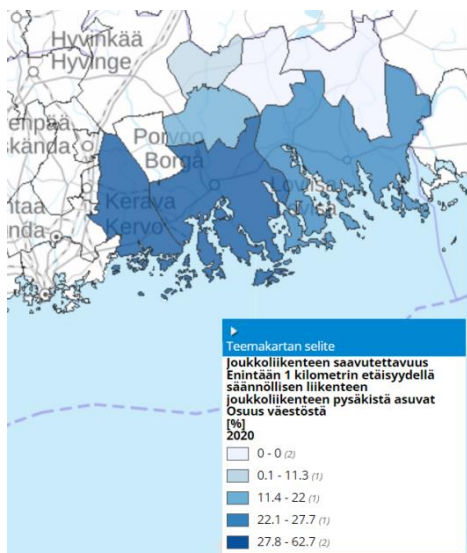
Trafikolycksoffer: 404
skadade personer i
Östra Nyland
(2021)¹¹

68. Invånare som bor inom 500 meter från en livsmedelsbutik, % av de som är 75 år och äldre (2020) (Ingen tillgänglig karta på svenska)

Askola	23.2
Lapinjärvi	16.2
Loviisa	36.5
Myrskylä	26.7
Porvoo	48.3
Pukkila	36.9
Sipoo	25

69. Invånare som bor inom 1 km från en hållplats för regelbunden kollektivtrafik, % av invånarna (2020) (ingen tillgänglig karta på svenska)

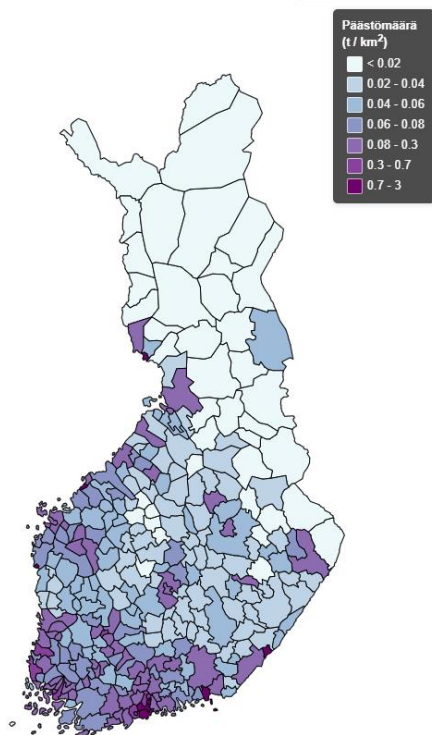

Askola	22
Lapinjärvi	0
Loviisa	27.7
Myrskylä	0
Porvoo	58.9
Pukkila	11.3
Sipoo	62.7

70. Läroinrättningens fysiska arbetsförhållanden som stört studierna, % av eleverna i årskurs 8 och 9, eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet

			2019
Läroinrättningens fysiska arbetsförhållanden som störst studierna, % av eleverna i klasserna 8 och 9 (2017-) info ind. 5368	Hela landet	totalt	20,5
	Askola		36,4
	Borgå		24,3
	Lovisa		22,6
	Sibbo		21,7
Läroinrättningens fysiska arbetsförhållanden som störst studierna, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2017-) info ind. 5369	Hela landet		10,1
	Askola		
	Borgå		4,1
	Lovisa		14,4
	Sibbo		7,5
Läroinrättningens fysiska arbetsförhållanden som störst studierna, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter (2017-) info ind. 5370	Hela landet		10,8
	Askola		
	Borgå		10,1
	Lovisa		
	Sibbo		

71. Utsläpp av primära finpartiklar (PM2.5, ton) i regionens kommuner

Utsläpp av primära finpartiklar (PM2.5, ton) i regionens kommuner ¹⁰.

De sammanlagda utsläppen av finpartiklar för kommunerna i Östra Nylands välfärdsområde uppgår till 263,4 ton, vilket är ca 1,9 % av de totala utsläppen i landet. Östra Nyland befinner sig mellan regionerna med höga utsläpp (Kotka, Helsingfors, Vanda och Kervo).

72. Antal personer som drabbas av buller i städer med mer än 100 000 invånare som befinner sig i välfärdsområdet (över 55 dB dagtid eller 50 dB nattetid)

-> ingen stad med mer än 100 000 invånare inom området

73.-78. TEA-viisari.

TEA-VIISARI: Östra Nylands välfärdsområde (hela landet) år 2021	
Koordinator eller planerare för främjandet av hälsa och välfärd i kommunen, % av de kommuner i området som lämnat uppgifter	86 % (89 %)
Välfärdsberättelsen godkänd i fullmäktige, % av de kommuner i området som lämnat uppgifter	100 % (95 %)
Rapportering av hälsoskillnader mellan befolkningsgrupper, % av de kommuner i området som lämnat uppgifter	57 % (62 %)
Sätt för invånarna att delta beskrivna på kommunens webbplats, % av de kommuner i området som lämnat uppgifter	71 % (62 %)
Användning av förhandsbedömning i kommunens verksamhet, %	29 % (39 %)
Kommunen har satt upp mål och åtgärder för att öka kostvanor som främjar äldres välfärd och hälsa, %	29 % (31 %)